Committee of Islamic books distribution for Haj and Mutamir

Hac ve Umre Rehberi

Derleyen ve Hazırlayan

Talâl b. Ahmed el-Akîl

Tercüme

Murat Sert

İlyas Bulut

İhrama Girilen Mîkatlar

Umrenin Yapılış Şekli

Zilhicce Ayının 8. Günü

Arafe Günü

Müzdelife

Zilhicce Ayının 10. Günü

Teşrik Günleri

Bayan Hacılarla İlgili Hükümler

Önemli Fetvalar

Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret

Dualar

Takdim

Faziletli İslami İşler Davet ve İrşad Bakanı

Hac ve Umre Rehberi

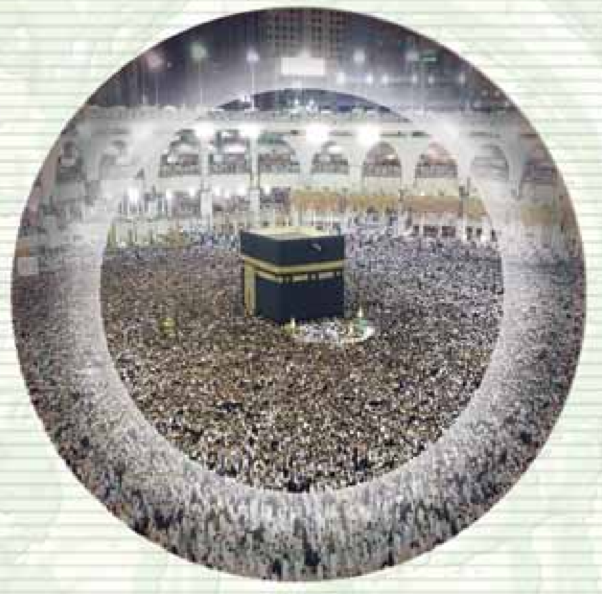
Derleyen ve Hazırlayan

Talâl b. Ahmed el-Akîl

Tercüme

Murat Sert

İlyas Bulut

Takdim

Faziletli İslami İşler Davet ve İrşad Bakanı.

Bilgiler

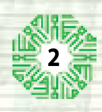
- et-Tahkik ve'l-Îdah-Şeyh Abdulaziz b.Baz –rahimehullah-
- Sıfatu'l-Hac ve'Umra-Muhammed b.Sâlih el-Useymîn –rahimehullah-
- Ahkâmun Tahtassu bi'l-Mu'minat-Şeyh Salih el-Fevzan-
- Husnu'l-Muslim-Şeyh Saîd b.Vehb el-Kahtanî
- Fetvalar-İlmî Araştırmalar Ve Fetvâ Dâimî Komitesi

ح طلال بن أحمد العقيل، ١٤٢٣هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

العقيل، طلال بن أحمد
دليل الحاج والمعتمر، - جدة،
٨٠ صفحة، ١٢ x ١٧ سم
ردمك: ٩-٩٦٤-٤١-٩٩٦٠
١ - الحج - مناسك ٢ - العمرة أ - العنوان
ديوي ٢٥٢,٥ ٢٣/٣٩١٧

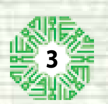
رقم الإيداع: ٢٣/٣٩١٧
ردمـــــك: ٩-٩٦٤-٤١-٩٩٦٠

هاتف: ٦٣٩١٨٠٠ - فاكس: ٦٩٨٦٣٥٥ - جوال: ٠٥٥٦٤٨٦٥٩
ص . ب: ١٨٤٥٥ - جـدة ٢١٤١٥
المملكة العربية السعودية

ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَـٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا
فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ
ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَٱتَّقُونِ يَـٰٓأُو۟لِى
ٱلْأَلْبَـٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَبْتَغُوا۟
فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَـٰتٍ
فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَٱذْكُرُوهُ كَمَا
هَدَىٰكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾
ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾ فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَـٰسِكَكُمْ
فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ
فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ
فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ مِنْ خَلَـٰقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا
فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْـَٔاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾
أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

Giriş:

Kullarından gücü yetenlere Allah'ın kutsal evini hac etmeyi farz kılan Allah'a hamd olsun.O ki,Mebrur olan haccı günahlara ve hatalara kefaret kılmıştır.Salât ve selâm tavaf ve say yapanların en hayırlısı,telbiye getiren ve dua edenlerin en değerlisi olan seçilmiş Nebi,ailesi,ashabı ve ona en güzel şekilde tabi olup ve peşinden gidenlerin üzerine olsun.

Bundan sonra..

Sevgili ve değerli hacı kardeşim!Bu emin beldenin manevi atmosferine hoş geldin.Allah Subhânehu ve Teâlâ'dan Umre ve Hac ibadetlerini O'nun razı olacağı bir şekilde ve layıkıyla yerine getirmen için kolaylık vermesini senin için niyaz ederim.Bu haccı sadece O'nun rızası için yapılmış,Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine uygun bir hac kılmasını ister ve bu ameli hayır terazine koyup,sana karşılığını vermesini talep ederim. Allah'ın evini ziyarete gelen kardeşim!Nasıl ki;her kafilenin bir lideri,her yolculuğun bir rehberi var ise hacıların önderi de Muhammed –sallallahu aleyhi ve sellem'dir Onların rehberi onun yolu ve sünnetidir.Zira O şöyle demiştir:Hac ibadetlerinizi benden öğrenin.Bunun için Allah'ın evine gelen her umreci ve hacı Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem'in-bu konudaki sünnetini güvenilir (hac ve umre)kitaplarını okuması,bilmedikleri konuları ilim ehline sorarak öğrenmesi gerekir.Değerli hacı kardeşim!Görmüş olduğun bu kitap yeni haliyle sana hac ve hükümlerini kolay bir dille,şemalarla açıklayıp öğretmektedir.Dolayısıyla bu kitabı hac ve umre ibadetinde rehber olarak okuyup istifade etmeni umarım.

Hac ve Umre Rehberi

Suudi Arabistan Krallığı İslami İşler Bakanlığı bilmediğin bir konuda,ihtiyaç duyduğun zaman hizmet sunmaktan şeref duyar.Bilgi almanız için ilim adamlarının yer aldığı merkezler ve kabineler hazırlamıştır.Zira Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır:(Eğer bilmiyorsanız ilim ehline sorun).

فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

Son olarak bu rehberi hazırlayan Şeyh Talâl b. Ahmed el-Akîl kardeşime teşekkürü borç bilirim. Yüce Allah'tan bunu, yapmış olduğu ve bu yolda sarf etmiş olduğu her hayrı iyilik terazisine koymasını niyaz ederim. Yine Yüce Allah'tan Cidde'de kendisiyle birlikte hacı ve umrecilere dini yayınlar dağıtım komisyonunda bulunan görevlilere mükâfatlarını vermesini niyaz ederim.

Allah'ın evine misafir olarak gelen kıymetli kardeşim! Buradaki değerli vaktini kendisine misafir olarak geldiğin Allah'ın rızasını kazanacak ameller yaparak değerlendirmeni tavsiye ederim. Sen burada Allah'ın kutsal evinde misafir olarak bulunmaktasın. O'nun hoşlanmayıp gazap ettiği her türlü günahı terk etmeni tavsiye ederim. Allah Subhanehu ve Teâlâ şöyle buyurmuştur: (**Kim orada zulüm ile haktan sapmak isterse ona acı azaptan tattırırız**). Hac Suresi- 25.

وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍۭ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾

Yüce Allah'tan haccını mebrur, sa'yını makbul, günahlarını mağfur (af edilmiş) kılmasını niyaz ederim. Allah en doğru olanı bilendir. Salât ve selam mübarek kıldığı imamımız, örnek aldığımız ve sevdiğimiz kulu ve Rasulü Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem'in- ailesi, ashabı ve ona tabi olanların üzerine olsun.

es-Selamu aleykum ve rahmetullahi ve berakatu.

Faziletli İslami İşler Davet ve İrşad Bakanı.

Kâbe. Müslümanların Kıblesi

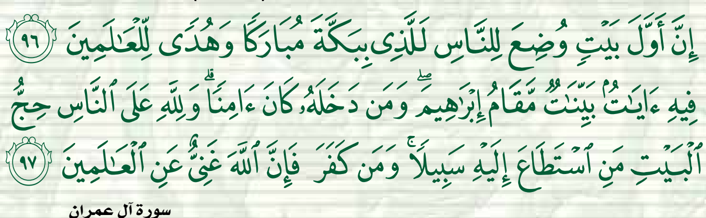
Kâbe-i Müşerrefe el-Beytü'l-Atîk

Burası dünyanın neresinde olursa olsunlar Müslümanların bir ve tek olan Allah için bir gün ve gecede beş defa yüzlerini, ürperen ve korkan kalplerini, yönelttiği yerdir.

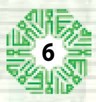
Müslümanlar Allah'ın halili İbrahim aleyhisselam'ın inşa ettiği günden bu yana Beytü'l-Atîk'e hac ibadetini eda etmek ve Kâbe'nin etrafında tavaf yapmak için uzak diyarlardan gelmektedirler.Kâbe-i Müşerrefe insanların ibadet etmeleri için kurulan ilk evdir.İnsanlar burada bozuk inanışlardan,yanlış inançlardan uzak bir şekilde hidayet ve ilim üzere yalnızca Allah'a ibadet ederler.Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

(**Şüphesiz, âlemlere bereket ve hidayet kaynağı olarak insanlar için kurulan ilk ev (mâbet),Mekke'deki (Kâbe) dir. Orada (Beytullah'da) açık beyyineler, İbrâhîm'in makamı vardır. Ve kim oraya girerse emin (emniyette) olur. Ona yol bulmaya (Hacc'a gitmeye) gücü yetenlere, Allah için o Beyt'in hac edilmesi, insanların üzerine (farz) dır. Ve kim inkâr ederse, artık muhakkak ki Allah, âlemlerden ganidir (hiçbir şeye muhtaç değildir**).

Al-i İmrân Suresi-(96-97).

سورة آل عمران

İslamın Şartları

"İslam beş esas üzerine kurulmuştur."

Buradan da anlaşılmaktadır ki Hac İslâm'ın bir şartıdır. Allah'ın evine gitmeye gücü yeten bir kişi hac ibadetini eda etmedikçe İslamı (dini) tam olmaz. Hac ibadetinin ömürde bir defa farz kılınmış olması Yüce Allah'ın bir nimetidir..

Yüce Allah hac ibadetini farz kıldığı vakit bir kimse şöyle demiştir: Ey Allah'ın Rasûlü her yıl mı (farzdır)? Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem-'de şöyle cevap vermiştir: "Hac bir defa (farz) dır, kim daha fazla yaparsa o da nafiledir. Sahih Hadis.

Haccın sadece Allah rızası için yapılması, riya ve gösterişten uzak olması gerekir. Çünkü Allah Teâlâ bir Kutsi hadiste şöyle buyurmuştur: "Ben şirk koşanların şirkinden en çok müstağni olanım".

"Kim bir amel yapar, buna Benden başkasını da ortak kılarsa, onu ortağıyla baş başa bırakırım''.

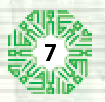
Hac ibadetinin Rasûlullah – sallallahu aleyhi ve sellem'in- sünnetine uygun olması gerekir. Dolayısıyla hac yapmak isteyen kardeşlerimize tavsiyemiz hac için yolculuğa başlamadan önce şunu öğrenmiş olmalarıdır.

Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem- nasıl hac yapmıştır.

Ona tabi olsunlar ve emirlerini yerine getirsinler diye insanlara şöyle buyurmuştur:

"Hac ibadetlerinizi benden öğrenin''

- Kelime-i Şehâdet getirmek
- Namaz Kılmak
- Zekât Vermek
- Ramazan orucu tutmak
- Allah'ın evini Hacc etmek

Talimatlar
Yolculuk Adabı

1- Hac ve umre yapacak kişinin hac ve umre ibadeti ile Allah Teâlâ'nın rızasını elde etmek ve O'na yaklaşmak niyetinde olması gerekir. Hacı ismini almak, riyadan, gösterişten ve değersiz dünyayı ve övgü beklemekten sakınması gerekir.

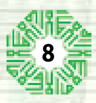
2- Yolculuğa çıkacak kimsenin vasiyetini, alacak vereceklerini yazması, emanetleri sahiplerine iade etmesi ya da onlardan emanetlerin kendisinde kalması için izin alması müstehabtır. Zira herkesin eceli sadece Yüce Allah Teâlâ'nın elindedir.

3- Günah ve isyanlardan tevbe etmek, geçmiş günahlardan pişman olmak ve tekrardan yapmamak için gayret göstermek.

4- Zulüm ve haksızlıkla elde ettiği şeyleri geri vermesi, bir başkasına ait emanetlerle ilgili olarak sahiplerinden af dilemesi gerekir.

5- Haccı ve umresi için temiz olan helal mal seçmesi gerekir. Çünkü Allah temizdir temiz olandan başkasını kabul etmez.

6- Bütün günahlardan uzaklaşması ve hiç kimseye diliyle, eliyle zarar vermemesi gerekir. Hacılara ve umrecilere eziyet verecek şekilde onları sıkıştırmaz, laf taşımaz, gıybete düşmez, arkadaşlarıyla tartışmaz. Eğer tartışırsa güzel bir şekilde bunu yapar. Yalan söyleyip Allah adına bilmediğini konuşmaz.

Talimatlar
Yolculuk Adabı

7- Hac ve umre yapanın üzerine düşen umre ve hac ile alakalı hükümleri öğrenmesidir.

8 – Yolcunun bütün farz ibadetleri yerine getirmesi gerekir. En önemlisi de vaktinde ve cemaatle kılınan namazdır. İyiliği emredip kötülükten sakındırarak, fakirlere sadaka vererek, Müslümanlara yumuşak davranarak, ihtiyaç sahiplerine yardım ederek, insanlara söz ve fiil ile ihsanda bulunarak, Kur'an okuyup, zikir ve dua yaparak Allah'a çokça ibadet etmesi gerekir.

9 – Yolcunun salih bir yol arkadaşı seçmeye gayret göstermesi müstehabtır.

10 – Yolcu güzel ahlak ile ahlaklanmalı ve insanlara da bu ahlak ile davranmalıdır. Bu da sabrı, affetmeyi, şefkatli davranmayı, yumuşak olmayı, hilm sahibi olmayı, hükümlerde acele etmemeyi, mütevazı, cömert, adaletli, rahmetli, güvenilir, veralı, bağışlayıcı, vefakâr, hayâlı, doğru, iyi ve ihsan sahibi olmayı kapsamaktadır.

11 – Yolcunun ailesine Allah Teâlâ'ya karşı takvalı olmayı tavsiye etmesi müstehaptır. O da Allah Teâlâ'nın öncekilere ve sonrakilere tavsiyesidir.

12 – Yolcunun Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem'den- varid olmuş dua ve zikirleri yapması müstehabtır. Yolcu duası ve bineğe biniş duası bu kapsamdadır. Bk. sayfa 75.

İhram

Hac ve Umrede Yapılacak İlk İşler

Burada söz konusu olan ibadetlere hac ve umre ibadetine başlamadaki niyettir. Umre için husus niyetin vakti yıl boyunca olup hac için ise sadece hac aylarında yapılır ve o (aylar)...

Şevval, Zilkade ve Zilhiccedir.

Umreci: Lebbeyke umraten

Haccın ve umrenin şartları mîkat yerinde ihrama girmekle (niyet ile) başlar.

Hac ve umre yapmak isteyen kara yoluyla araba ve benzeri bir araç ile mîkata ulaştığında, onun için kolay ise gusül alıp koku sürmesi sünnettir. Gusül almamasında bir beis yoktur. Ardından izâr ve ridâdan oluşan beyaz renkli temiz ihram elbiselerini giyer. Kadın için sünnet olan belirli bir ihram elbisesi yoktur, hangi renkten olursa olsun vücudunu örtecek süslü olmayan ve dikkat çekmeyen bir elbise giymesi gerekir.

Mütemetti: Lebbeyke umraten mütemettian biha ilel-hac

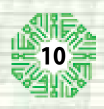
Sonra umre ya da hac yapmak için şöyle diyerek ihrama niyet eder

Kârin:Lebbeyke umreten ve haccen

Müfrid: Lebbeyke haccen

Telbiye getirmeye başladığı zaman ibadete başladığını ilan etmiş olur. Yolculuğunu deniz ya da hava yoluyla yapan kimselere gelince, genellikle hacı ve umrecilerin ihramlarını giymeye hazırlanmaları için uçak pilotları ve gemi kaptanları mîkat mahallinin hizasına yaklaştıkları uyarısında bulunurlar. Mîkat hizasına ulaştıkları zaman hac ve umre için niyeti telaffuz ederler ve çokça telbiye getirirler. Ayrıca hacının ya da umrecinin kendi şehrindeki evinden ihram elbiselerini giyip çıkmasında bir beis yoktur. Sonra da geminin ya da uçağın mîkat mahallinin hizasından geçtiğini bildiği zaman ibadete başladığını bildirmek için telbiye getirir.

Kadınlar hariç erkekler Telbiye'yi yüksek sesle getirirler.

İhrama girmeden önce aşağıda belirtilenlere dikkat etmek gerekir.

1 – Tırnakları kesmek, bıyıkları kısaltmak, koltuk altı ve avret bölgesi kıllarını temizlemek.

2 – Bütün vücudun yıkanıp gusül alınması. Alınmamasında beis yoktur.

Gusül almak erkekler ve kadınlar için sünnettir, hayızlı ve nifaslı kadınlar da gusül alabilirler

3 – Erkek elbise şeklinde dikilmiş olan bütün kıyafetlerini çıkartıp ihram elbiselerini giyer.

4 – Kadınlar burka, peçe ve eldivenlerini çıkarırlar. Ancak yabancı erkeklerden yüz ve başlarını bir örtüyle örtüp saklarlar. Bu örtünün yüzlerine değmesinde bir beis yoktur.

5 – Gusül aldıktan sonra erkek hacılar sadece vücuduna koku sürerler, ihram elbisesine koku sürülmez.

Kadın, kokusu dışarı belli olmayacak şekilde koku sürebilir.

İhram için özel bir namaz yoktur

6 – Yukarıda ifade edilenler yapıldıktan sonra yapmak istediği hacca niyet eder. İbadete başlamaya niyet ettiği zaman hiçbir şeyi telaffuz etmese bile ihrama girmiş olur. İhrama girme niyetini farz namazdan sonraya bırakırsa bu güzeldir. İhrama girdiği zaman farz namaz vakti değil ise abdest namazına niyet ederek, iki rekat namaz kılmasında bir beis yoktur. Eğer hac ya da umreyi başkasının adına yapıyorsa hac yaptığı kişi adına Lebbeyk Allahumme Haccen an filan (hac yaptığı kimsenin ismini) diyerek niyet eder.

Telbiye'nin yapılış şekli

Lebbeykellâhumme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnnelhamde ven-ni'mete leke velmülk. Lâ şerîke lek.
"Buyur Allah'ım buyur, emrine geldim. Buyur Allah'ım buyur. Senin hiçbir ortağın yoktur. Her türlü hamd, sanadır. Nimet de, mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur."

Telbiyenin vakti

Umre ibadetinde ihrama girdikten sonra tavafa başlayana kadardır, Hac ibadetinde ise ihrama girdikten sonra başlayıp bayram günü akabe/büyük cemreye taş atana kadar devam eder.

Mîkatlar
İhram İçin Beş Mîkat Yeri Vardır

Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem- ihram için beş mîkat yeri belirlemiştir.
Hac ya da umre yapmak isteyenin bunlardan birinde ihrama girmesi gereklidir. Bu mîkatlar şunlardır:

Zül'-Huleyfe: Medine ehlinin ve oraya uğrayanların mîkatıdır. Mekke'ye olan uzaklığı 450 km'dir.

El-Cuhfe: Şam, Fas ve Mısır ehlinin ve buradan geçenlerin mîkatıdır. Râbıg şehrine yakın bir yerde kalır. İnsanlar bu gün Râbıg'ta ihrama girmektedirler. Mekke'ye 183 km uzaklıktadır.

Karnu'l-Menâzil: Necd ehlinin ve buraya uğrayanların mîkatıdır. Bugün es-Seylu'l-Kebir diye de adlandırılır. Mekke'ye uzaklığı 75 km'dir.

Yelemlem: Yemen ehlinin ve buraya uğrayanların mîkatıdır. Günümüzde insanlar Sa'de denilen yerden ihrama girmektedirler. Mekke'ye uzaklığı 92 km'dir

Zât'u Irk: Irak ehlinin ve buraya uğrayanların mîkatıdır.
Mekke'ye uzaklığı 94 km'dir.

Hac ve umre yapmak isteyip bu sınırlardan geçen herkesin buralardan ihrama girmesi farzdır. Kim bilerek ihrama niyet etmeden bu sınırlardan geçerse, geri dönüp ihrama niyet etmesi gerekir. Böyle yapmazsa ceza olarak küçükbaş bir hayvan kesmesi gerekir.

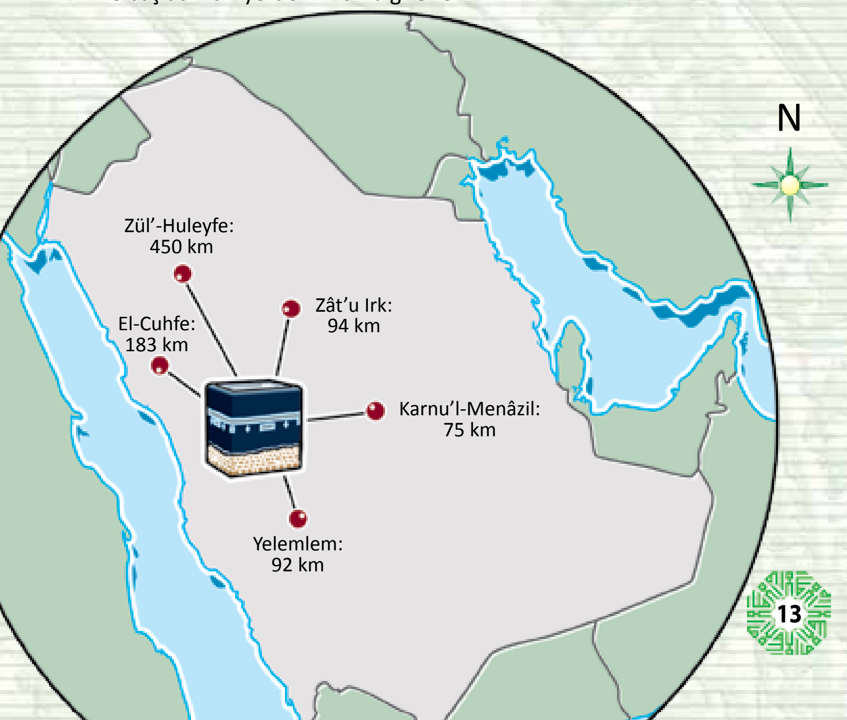
Bu ceza Mekke fakirlerine dağıtmak üzere keseceği bir koyundur.

(Mîkatlar, bu bölge ahalileri ile bu bölge ahalisinden olmayıp hacc ve umre yapmak isteyip buradan geçen kimseler için birer mîkattır.) **Buhâri ve Müslim tahric etmiştir.**

Mekke ehli ve Mekke ahalisinden olmayıp orada yaşayıp ikamet edenler Hac ve umre için Mekke'de ihrama girerler. Örnek olarak Ten'îm gibi Haram sınırının dışına çıkıp ihrama girerler.

Cidde, Müstevra, Bedr, Bahra, Ümmü Selm, eş-Şerâi' gibi evleri mîkat bölgelerinden sonra olan kimseler evlerinden ya da hac ve umre niyetine başladıkları yerden ihrama girerler.

İhram Yasakları

Mîkatta ihrama giren hacı ve umreciye şunları yapmak haramdır/yasaktır.

- Herhangi bir mazeret olmaksızın traş ederek veya başka bir yolla vücudun tamamından yahut bir kısmından saçları, kılları ve tırnakları izale etmek. Ancak kasıtsız olarak bunlardan bir şey düşer, unutarak ya da bilmeyerek saçından bir şey alıp ve tırnaklarını keserse bu kimseye hiçbir ceza gerekmez.

- Bedenine, elbisesine, koku sürmesi caiz değildir. İhramdan önce kullandığı kokunun eseri bedeninde kalsa da bir sakıncası yoktur. Ancak ihram elbisesine sürülen kokuyu yıkaması gerekir.

- Başını, ihram ile örtmez. Ayrıca Şapka, şimag, gutra ve sarık (takke gibi) başa temas eden bir şeyle de örtmez. İhrama giren kişi unutarak ya da bilmeyerek başını örterse hatırladığı ve hükmü öğrendiği zaman örtüyü kaldırması gerekir. Bu durumda bir şey yapmasına gerek yoktur.

- Gömlek veya fistan gibi vücûdunun tamamını veya bir kısmını örten bir elbise ile örtemez, bornoz giyemez. Şalvar ve mest giyemez. Ancak izâr bulamayanın şalvar, terlik bulamayanın da mest giymesinde bir sakınca yoktur.

- Nişanlanamaz, kendisi için nikâh kıydıramaz ve başkası

İhramlının Yapması Caiz Olan Şeyler

için nikâh da kıyamaz. İhramlıyken eşiyle cinsel ilişkide bulunamaz ve eşine şehvetle yaklaşamaz. Osman –radıyallahu anh'ın- rivayet ettiği bir hadiste Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

- İhramlı kadının ellerine eldiven takması, yüzünü peçe ya da burka ile örtmesi haramdır. Ancak kendisine mahrem olmayan yabancı erkeklerin, yanından geçmeleri halinde, ihramlı olmadığı zamanlarda örttüğü gibi, yüzünü başörtüsü veya benzeri bir şeyle örtmesi gerekir.

- Müslümanın ihramlı ya da ihramlı olmadığı zamanda haram bölgesinde bulduğu para, altın, gümüş ve diğer eşyalardan (sahibini bulmak için) duyuru yapmak hariç alması haramdır.

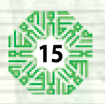

- Erkek olsun kadın olsun ihramlı ya da ihramsız olan bir Müslüman için haram sınırları içerisinde kara hayvanını avlamak ya da kovalamak ve bu konuda yardım etmek haramdır. İhramlı kimsenin haram sınırları içinde ve dışında bunu yapması haramdır.

- İhramlı olsun ya da olmasın her kimsenin haram bölge sınırları içinde kendisinden bitip, çıkmış ağaç ve yeşil bitkiyi kesip, koparması haramdır.

İhramlının Yapması Caiz Olan Şeyler

- Yüzük takmak – Saat takmak
- Terlik giymek – Kulaklık takmak
- Şemsiye ile gölgelenmek – Gözlük takmak
- Arabanın içinde oturmak – Kemer ve kayış takmak
- Yaraları bandaj ile sarmak – Baş ve bedeni yıkamak (kasıtsız olarak saç düşse bir sorumluluk yoktur)
- İhramlının başının üzerinde eşya ve yatak taşıması caizdir.
- İhram elbiselerini değiştirmek ve temizlemek caizdir. İhramlı olan kişi eğer başını unutarak ya da bilmeyerek örterse hatırladığı ve öğrendiği zaman örtüyü kaldırması gerekir. Bir şey yapmasına gerek yoktur.

Haccın Çeşitleri

Hac yapmak isteyen kimsenin bu üç hacdan birini seçmesi gerekmektedir. Beraberinde kurban getirmeyen için en faziletli hac temettü haccıdır. O da Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem'in- ashabına emrettiği hacdır.

1 Temettü:

Umre,

Hac

Hediy kurbanı

Hac ibadeti yapmak isteyen kimse hac aylarının ilki olan Şevvâl'in başından, Zilhicce'nin 10. günü fecrin doğuşuna kadar olan süre içerisinde mîkat yerinden ihrama girer, Lebbeyke umraten mütemettian biha ilalhac der. Ardından tavaf, say yaparak ve saçını kısaltarak ihramdan çıkar. Bundan sonra ihram yasakları kalkmış olur her şey helaldir/serbesttir. Zilhicce'nin 8. günü Mekke veya Mekke yakınında bulunan bir yerde hac için tekrar ihrama girip hac yapar. Meşaire çıkar, bir koyun yahut bir deve ya da ineğin yedide bir hissesine ortak olup kurban kestiği zaman haccı tamamlanır. Eğer kurban kesemezse üç gün hacda, yedi gün ailesine döndüğü zaman toplam on gün oruç tutar.

2 Kıran:

Umre

Hac

Hediy kurbanı

Hac ibadeti yapan kimsenin, hac aylarında umreyle haccı birleştirerek ikisini birlikte yapmasıdır. Lebbeyke haccen ve umreten der. Mekke'ye varınca kudûm tavafı, hac ve umre için bir Sa'y yapar. Bu takdirde hacı, bayramın 1. gününe kadar ihramdan çıkamaz. Sonra da Zilhicce ayının 8. Günü Meşaire doğru hareket eder. Bu şekilde hac ve umreden oluşan iki nüsûku (bir arada) tamamlamış olur. Ancak ikinci defa Sa'y yapmasına gerek yoktur. Çünkü kudûm tavafını yaptıktan sonra Sa'y yapmıştır. Kıran haccı yapanın bir koyun yahut bir deve ya da ineğin yedide bir hissesine ortak olup kurban kestiği zaman haccı tamamlanır. Eğer kurban kesemezse üç gün hacda, yedi gün ailesine döndüğü zaman toplam on gün oruç tutar.

3 İfrad Haccı:

Yalnızca hac yapar

Kurban kesmesi gerekmez

Sadece hacca niyet etmektir. Hac, mîkat yerine ulaştığı zaman, Lebbeyke haccen der. Mekke'i Mükerreme'ye vardığı zaman kudûm tavafı yapar ve hac için Sa'y yapar. Hac ibadetini tamamlayana kadar ihramlı kalır. İfrad haccı yapan kimsenin kurban kesmesi gerekmez. Çünkü o hac ve umreyi birlikte yapmamıştır.

Önemli Bilgi

Bütün herkes ihrama mîkattan girer.

Müfrid: Sadece hac yapar

1- Kudûm tavafı yapar
2- Hac için Sa'y yapar

Kurban bayramının birinci gününe kadar ihramlı kalır ve ihram yasaklarından kaçınır.

Kârin: Hac ve umreyi birlikte iç içe yapar

1- Kudûm tavafı yapar
2- Hac ve umre için Sa'y yapar

Kurban bayramının birinci gününe kadar ihramlı kalır ve ihram yasaklarından kaçınır.

Mütemetti: Umre ve haccı ayrı ayrı yapar

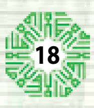
1- Umre için tavaf yapar
2- Umre için Sa'y yapar

Saçını kısaltır ya da kökten traş eder.

İhramdan çıkar hanımına yaklaşmak dâhil bütün ihram yasakları onun için helal olur. Terviye günü (Zilhicce 8. Günü) hac için ihrama girer.

1- İfrad ve Kıran haccı yapan için kudûm tavafı sünnettir. Terk etmesi halinde bir şey gerekmez.
2- Şayet kudûm tavafı yaparsa ve hemen Mina'ya giderse ziyaret tavafından sonra hac Sa'yı yapar.

- Temyiz yaşına gelmemiş erkek çocuğun ihramına velisi niyet eder. Onun elbiselerini çıkarıp onun adına telbiye getirir. Böylece çocuk ihrama girmiş olur. İhram yasakları onun hakkında da geçerlidir.
- Temyiz yaşına gelmemiş kız çocuğun ihramına velisi niyet eder. Onun adına telbiye getirir. Böylece kız çocuğu ihrama girmiş olur. İhram yasakları onun hakkında da geçerlidir.
- Tavaf esnasında beden ve elbiselerinin temiz olması gerekir. Çünkü tavaf namaza benzemektedir, temizlik sıhhat şartlarındandır.
- Erkek ve kız çocukları temyiz yaşında iseler velilerinin izniyle ihrama girerler. İhrama girerken yetişkinlerin yaptığı gibi gusül almak, koku sürmek ve diğer şeyleri yaparlar.

Umrenin Yapılış Şekli

Rasulullah –sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

İki umre, arasındaki küçük günahlara kefarettir. Makbul olan haccın karşılığı da ancak cennettir.

Umrenin Yapılış Şekli
Umre tavafı

Umre yapan kimse Mekke-i Mükerreme'ye vardığında şunlara dikkat eder:

Yıkanıp gusül alması sünnettir. Ardından umre ibadetini eda etmek için Kâbe'nin olduğu Mescid-i Harama gider.

Gusül almadan Mescid-i Haram'a gitmesinde bir beis yoktur.

Mescdi-i Haram'a girerken sağ ayağıyla girip, şu duayı okur.

"Allah'ın adıyla, salât ve selam Allah'ın Rasûlüne olsun. Yüce Allah'a, O'nun kerîm vechine ve ezelî hükümranlığına sığınırım. Allah'ım! Rahmetinin kapılarını bana aç."

Bu dua diğer mescitlere girerken de okunur.

Sonra umre yapan kimse tavafa başlamak için Kâbe-i Müşerrefe'ye yönelir. Erkekler için sadece umre ve kudûm tavafında izdıba (sağ omzun açılması) yapmak sünnettir.

Yapılışı, Sağ omzunu açarak ridasının ortasını sağ koltuk altına koyar ve diğer iki tarafını sol omzunun üzerine atar.

Sonra umre yapan kimse Hacer'ül Esved'ten itibaren Yedi şavt olan tavafa başlar. Eğer gücü yeterde Hacer'ül Esved'e ulaşırsa onu öper. İnsanları sıkıştırarak, ittirerek, kötü söz söyleyerek ve dövüşerek eziyet vermeden tavafını yapmalıdır. Çünkü bu hareketler Müslümanlara eziyet verdiği için doğru olmayan davranışlardır. Uzaktan Allah'u Ekber diyerek ve durup, beklemeden Haceru'l Esved'e doğru işaret etmesi yeterlidir.

Asla başkalarını sıkıştırması ve eziyet vermesi caiz değildir.

Umrenin Yapılış Şekli
Umre tavafı

Daha sonra da umre yapan kimse yedi şavtı dönmeye devam eder.

Sesini yükselterek ve sıkıştırarak insanlara eziyet vermekten kaçınır.

Çokça dua eder ve Kur'an-ı Kerim okur.

Umre yapan kimse Rüknü'l Yemani'ye vardığında mümkünse eliyle dokunur. Bazı kimselerin yaptığı gibi onu öpüp ve elini sürmez. Zira böyle bir davranış Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem'in- sünnetine terstir. Rüknü'l Yemâni'ye elle dokunmak mümkün değilse uzaktan işaret etmeden ve tekbir getirmeden tavafına devam eder. Rüknü'l Yemânî ile Hacerü'l Esved arasında şunu demesi sünnettendir.

(**Allah'ım bize dünyada da ahirette de güzellikler ver ve bizi cehennem azabından koru**) Bakara Suresi.

Umre yapan kimse her şavta Hacerü'l Esved ile başlayıp bitirerek bu şekilde yedi şavt ile tavafını tamamlar.

سورة البقرة (Bakara Suresi, 201)

Yürürken Ramel yapar, Ramel; ilk üç şavtta adımların birbirine yakın olarak atılıp hızlı yürümektir. Sadece kudûm ve umre tavafında yapılır.

Tavaf Yedi Şavttan Oluşur

Rüknü'l Yemânî

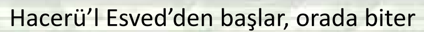
Hıcr

1 Hacerü'l Esved

2
3
4
5
6
7

Makâmu İbrahim

Safa

Hacerü'l Esved'den başlar, orada biter

Tavaf Esnasında Dikkat Edilmesi Gereken Şeyler

- Hicr Kâbe'den sayılır

  Bazı kimseler tavafının doğru olduğuna inanarak hicrin içinden tavaf etmektedir.

  Hicr Kâbe'den sayıldığı için dışından tavaf etmek gerekir.

- Kâbe'nin bütün köşelerine selam vermek duvarlarına el sürerek, örtüsüne, kapısına, Makâmı İbrahim'e – aleyhisselam- yapışmak caiz değildir. Çünkü bunlar dinde aslı olmayan bidatlerden olup, Nebî – sallallahu aleyhi ve sellem'in- yapmadığı ibadetlerdir.

- Kadınların tavaf esnasında erkekleri sıkıştırması, özellikle de Hacerü'l Esved'in ve Makâmı İbrahim'in – aleyhisselam- yanında bundan uzak durmaları gerekmektedir.

Tavaf bitirildikten sonra aşağıda zikredilenlerin yapılması gerekir

1- Sağ omzu örtmek

2- Eğer mümkün olursa Makâmı İbrahim – aleyhisselam'ın- arkasında iki rekât namaz kılmak. İmkân olmazsa ise bu iki rekât Mescid-i Haram'ın herhangi bir yerinde kılınır. Bu namaz müekked sünnet olup ilk rekâtta Fatiha'dan

سورة الكافرون

sonra Kâfirûn Suresini ve ikinci rekâtta Fatiha'dan sonra İhlâs Suresini okur.

سورة الإخلاص

Bu iki sureden başkasını okursa bunda bir beis yoktur.

Safa
Tavaf Bitirildikten Sonra

Umre yapan kimse yedi defa Sa'y yapmak için Safa'ya çıkar.

Safa'ya yaklaşınca Allah Azze ve Celle'nin başladığı gibi şöyle söyleyerek başlar

(Şüphe yok ki, Safa ve Merve Allah'ın nişanlarındandır.)

Ardından Safa'ya çıkıp Kâbe'ye yönelerek Allah'a hamd eder.

Üç defa Tekbir getirip, dua eder. Ellerini kaldırarak şöyle söyler

Allah en büyüktür, Allah en büyüktür. Allah'tan başka hiçbir hak ilah yoktur. O bir ve tektir. O'nun ortağı yoktur. Mülk yalnız O'nundur. Hamd yalnızca O'nadır. Öldürür ve diriltir. O her şeye güç yetirendir. O'ndan başka hiçbir hak ilah yoktur. O bir ve tektir. O'nun ortağı yoktur. O vaadini gerçekleştirdi, kulunu zafere eriştirdi. Tek başına bütün orduları bozguna uğrattı.

Ve bu zikri üç defa tekrar eder.

Ve bunun arasında dilediği kadar dua eder. Bundan daha kısa bir dua yaparsa bir sakınca yoktur. Ellerini ancak dua ederken kaldırır. Tekbir esnasında eliyle işaret etmez.

İki elle işaret etmek birçok hacı ve umrecinin yaygın olarak yaptıkları hatalardandır.

Sonra Safa'dan iner

Merve'ye doğru yürüyerek yönelir. Yapabildiği kadar kolayına gelen dualardan kendisi, ailesi ve Müslümanlar için dua eder. Yeşil işarete ulaşınca, çok hızlı bir şekilde koşar, bu erkekler içindir, kadınlar koşmaz.

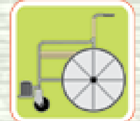
İkinci işarete kadar koşmaya devam eder. Merve'ye ulaşana kadarda normal yürüdüğü gibi yürür.

Merve

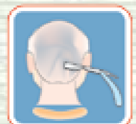
Umre Yapan Kimse Merve'ye Ulaşınca

- Kâbe'ye döner ve Safa'ya çıktığında okuduğu ayet hariç söylediği zikirleri burada da söyler. Dilediği kadar dua eder. Sonra da inip yürümeye devam eder. Ta ki yeşil işarete ulaşır. İkinci yeşil işarete ulaşana kadar koşar. Ardından Safa'ya çıkana kadar normal bir şekilde yürümeye devam eder. Bu şekilde yedi şavt olarak Sa'yını tamamlar. Safa'dan Merve'ye gidişi bir şavt, Merve'den Safa'ya gidiş ikinci bir şavttır.

- Yorgun ise ya da beklenmedik bir sağlık problemi ortaya çıktıysa tekerlikli sandalyeye binerek Sa'y yapmasında bir sıkıntı yoktur.

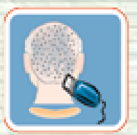
✓ Hayız ve nifas olan kadınlara Sa'y yapmaları caizdir.

- Bu durumda olan kadınlar tavaf haricinde Sa'y yapabilirler. Çünkü Sa'y alanı Mescid-i Haram'dan değildir.

Çokça yapılan bir hata

✗ Kadınların Sa'y esnasında iki yeşil işaret arasında koşmaları

- Umre yapan kimse Sa'yı tamamladıktan sonra saçını traş eder ya da kısaltır. Tıraş etmek daha faziletlidir.
- Başın her tarafının kısaltılması gerekir. Bayanlar parmak ucu kadar saçlarını kısaltırlar.

Böylece umre ibadeti tamamlanmış olur.

Umre yapan kimse için ihrama girmesi ile haram olan her şey helal olur.

Sa’y

Merve

6

4

2

1

3

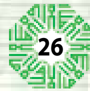
5

7

Safa

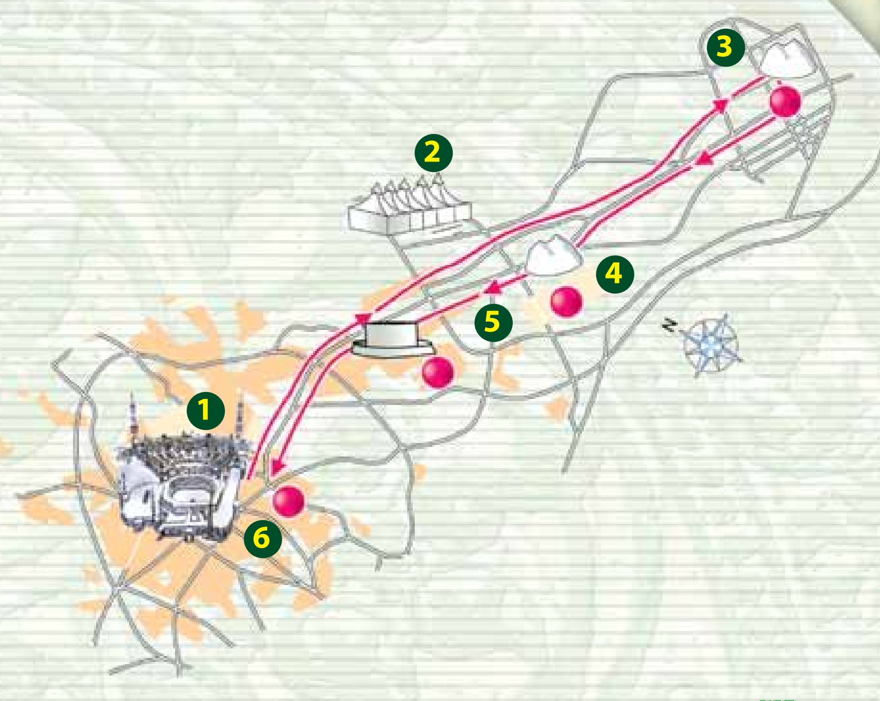
Sa’y yedi şavt olup Safa’da başlar Merve’de biter İki yeşil işaret

İki yeşil işaret arasında koşmak sadece erkekler içindir

Haccın Yapılış Şekli

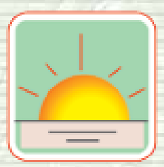
{ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ}

Terviye Günü. Zilhicce Ayının Sekizinci Günü

Hac amelleri Zilhicce ayının sekizinci günü başlar.

Öğlenden Önce

Öğlen, İkindi, Akşam ve Yatsı Namazları

Mina'da Gecelemek

Bu gün Terviye günü olarak isimlendirilir

Temettü haccı yapan kimse Terviye günü duha vakti ihrama girer. Umre için ihrama girmeden önce yapmış olduğu gusül almak, koku sürmek ve namaz kılmak gibi ibadetleri aynen yapar. Ardından konakladığı yerde ihrama girer.

Kıran ve İfrad haccı yapanlara gelince, onlar hala ihramlıdırlar

Temettü, Kıran ve İfrad haccı yapanlar hepsi öğlen vaktinden önce Mina'ya çıkarlar. Öğlen, ikindi, akşam ve yatsı namazlarını vaktinde cem etmeden dört rekat olanları ikişer rekat kılarak eda ederler. Zilhicce ayının dokuzuncu gecesi Mina'da geceleyip Sabah namazını orada kılarlar. Kim Mina'ya Terviye gününden önce gitmişse Terviye günü Duha vakti Mina'da ihrama girer..

Hac yapan kişi için sünnet olan Arafe günü akşamı Mina'da gecelemesidir. Bu gece dokuzuncu gecedir.

Zilhicce ayının dokuzuncu günü sabah namazını kıldıktan sonra güneş doğana kadar bekler. Arafat'a doğru sakin bir şekilde, telbiye getirip, istediği zikirler ile Allah Teâlâ'yı zikreder, Kur'an okur, çokça telbiye, tehlil (Lâ ilâhe illallah), tekbir getirerek yürür. Hamd ve şükür âlemlerin Rabbi olan Allah içindir.

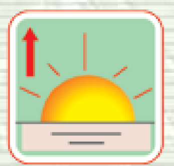
Arafe Günü. Zilhicce Ayının Dokuzuncu Günü

Arafe Günü

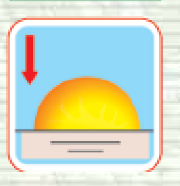
Güneşin doğuşundan, batışına kadardır.

Arafat'ta vakfe yapmak haccın şartlarından bir şart olup bu yapılmadan hac sahih olmaz. Peygamber –sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur.. ''Hac Arafat'tır''

Güneşin doğuşundan

batışına kadardır

''Hac Arafat'tır''

Bu hadisi Ebû Dâvud ve Tirmizî rivayet etmiştir.

Arafe günü güneşin doğduğu en hayırlı gündür

Bu gün, hacıların hepsi Arafat meydanına gelirler. Müslümanlar bu büyük günde zeval (öğle ezanı) vaktinden sonra güneş batana kadar dururlar. Allah kulları ile meleklerine övünür. Sahih-i Müslim'de Âişe –radıyallahu anhâ'dan- rivayet olunan bir hadiste

Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

"Yüce Allah'ın Arafe gününden daha çok cehennem ateşinden kul azad ettiği başka bir gün yoktur. O bugünde yaklaşır, sonra orada (vakfe yapanlar) ile meleklere karşı övünerek: Bunlar ne istedi? Diye buyurur''.

Allah'ın fazlını ve ihsanını niyaz ederiz.

Arafe Günü. Zilhicce Ayının Dokuzu

Şunları yapmak sünnettir.

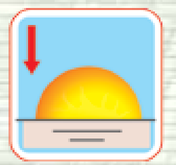
Arafat

Zevalden önce Nemira'ya inmek. Hacılar Öğle ve ikindi namazını (birlikte) kıldıktan sonra Arafat sınırlarına girer. Orada güneş batana kadar kalırlar.. Arafat'ta hacıları yönlendiren işaretler ve panolar bulunmaktadır.

Arafat'ın hepsi vakfe yeridir

Öğlen ve ikindi namazı iki rekat ve cem edilerek kılınır.

Hacıların bu büyük günde vakitlerini telbiye, zikir, istiğfar, tehlil, şükür ve Allah Subhânehu ve Teâlâ'ya hamd ile değerlendirmeye gayret etmeleri gerekir. Allah Azze ve Celle'ye boyun eğip ve korku içinde yönelirler. Kendisine, ailesine, çocuklarına ve bütün Müslüman kardeşlerine dua ederek (Allah'a) yönelirler. Öğlen namazı vakti girdiği zaman imam öğüt verici, vaaz ve irşad içeren hutbesini okur. Sonra da Rasulullah –sallallahu aleyhi ve sellem'in- yaptığı gibi hacılara öğlen ve ikindi namazlarını cem ederek ve kısaltarak bir ezan ve iki kamet ile kıldırır. Ayrıca Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem- bu namazların öncesinde ya da sonrasında (nafile) namaz kılmamıştır.

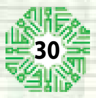

Güneş batınca

Müzdelife'ye doğru hareket edilir.

Hacıların, bu mübarek ve büyük günde Arafat'ta vakfe yaparken sevap ve ecirlerini zayi edecek hatalardan uzak dur

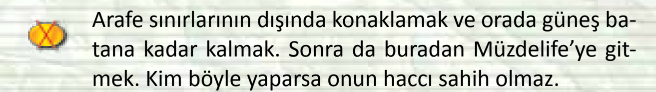

Arafe Günü İşlenen Yaygın Hatalar

Birçok hacı bu günde bazı hatalar işlemektedir. Uyarılması gereken bu hatalardan bazıları şunlardır.

- Arafe sınırlarının dışında konaklamak ve orada güneş batana kadar kalmak. Sonra da buradan Müzdelife'ye gitmek. Kim böyle yaparsa onun haccı sahih olmaz.

- Güneş batmadan önce Arafat'tan ayrılmak caiz değildir. Çünkü bu Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem'in- yaptığına terstir.

- Arafat tepesine çıkmak için kalabalığa girip itişmek. Bu tepenin zirvesine çıkmak, el sürmek (bereketlenmek için), orada namaz kılmak dinde aslı olmayan bidatlerdir. Ayrıca insan sağlığı ve bedeni için tehlikelidir.

- Yaygın olan hatalardan biri de dua ederken Arafat tepesine doğru yönelmek

- Dua ederken sünnet olan kıbleye yönelmektir.

Müzdelife

Arafe Günü Güneş Batınca Şunlar Yapılır;

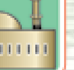
Güneş batınca Müzdelife'ye hareket edilir.

Hacılar Arafat'tan Allah'ın bereketiyle Meşari'l Haram olan Müzdelife'ye doğru hareket ederler. Hac kafileleri Müzdelife'ye ulaştıkları anda bir ezan ve iki kamet ile akşam ve yatsı namazlarını cem ederek ve kısaltarak hemen kılarlar. Arafat vakfesine şahit olmalarını onlara fazlı ve ihsanıyla bağışlayan Allah'a şükredip, O'nu zikredip telbiye getirerek gecelerini orada geçirirler.

Bazı hacılar Müzdelife'ye vardıkları zaman birtakım hatalara düşerler. Uyarılması gereken hatalardan bazıları şunlardır:

Yukarda geçtiği üzere sünnet olan hacıların o geceyi Müzdelife'de geçirmeleri ve sabah namazını orada kılmalarıdır.

Müzdelife'de akşa ve yatsı namazları kısaltılıp,

- Akşam ve yatsı namazlarını henüz cem edip, kısaltarak kılmadan önce taş toplamaya gitmek.
- Taşların Müzdelife'den toplanması gerektiğine inanmak.

X Taşla yıkamak. Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem'in- böyle bir davranışta bulunduğu kendisinden nakledilmemiştir.

Yukarda geçtiği üzere sünnet olan hacıların o geceyi Müzdelife'de geçirmeleri ve sabah namazını orada kılmalarıdır.

Kadınlara, zayıflara, çocuklara ve onların işleriyle ilgilenenlere gece yarısından sonra Mina'ya gitmeleri ile ilgili ruhsat verilmiştir.

Hac yapan kimsenin sabah namazını kıldığı zaman, Meşari'l Haramda vakfe yapması sünnettir –burası Müzdelife'de bir dağdır- ayrıca bu vakfe Müzdelife'nin herhangi bir yerinde yapılabilir. Vakfe yapan kimse Kıbleye dönüp, Allah'ı çokça zikreder, tekbir getirir, dua eder. Ardından güneş doğmadan önce buradan ayrılır. Ayrıca Mina'ya doğru yürüdüğü esnada atacağı taşları toplar. Bu taşlar yedi taş olup nohut tanesinden biraz büyüktür. Akabe/büyük cemreye bu taşları atar. Diğer günlerde atacağı taşları Mina'dan toplar.

cem edilerek kılınır.

Müzdelifede gecelenir.

Sabah namazı kılınıp,

zikir ve dua yapılır.

Taş toplanır.

Mina'ya doğru gidilir.

Daha sonra Allah'ın bereketiyle telbiye getirerek, kalbi ürpererek ve çokça dua ederek Mina'ya doğru yürüyüşüne devam eder.

"Lebbeykellâhumme lebbeyk. Lebbeyke lâ şerîke leke lebbeyk. İnnelhamde ven-ni'mete leke velmülk. Lâ şerîke lek. "

> "Buyur Allah'ım buyur, emrine geldim. Buyur Allah'ım buyur, Senin hiçbir ortağın yoktur. Hamd, sanadır. Nimet de, mülk de senindir. Senin hiçbir ortağın yoktur."

Hacılar Mina'ya Vardıklarında

Öncelikle Akabe/büyük cemreye giderler.
O Mekke'ye en yakın olandır. Akabe/büyük cemreye varınca telbiye getirmeyi bırakırlar.

Sonra da şunları yaparlar

1

Akabe/büyük cemreye ardı ardına yedi taş atar ve her taşla birlikte tekbir getirirler.

2

Hedy kurbanı kesmeleri gerekiyorsa Hedy kurbanını keserler, ondan yerler ve fakirlere verirler.

3

Saçları traş ederler ya da kısaltırlar. Traş etmeleri daha faziletlidir. Bayanlar saçlarından parmak ucu kadar kısaltırlar.

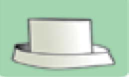
Bu, sıralama en faziletli olanıdır
Bazıları diğerlerinden önce yapılırsa bunda bir sakınca yoktur.

Kurban Bayramının Birinci Günü. Zilhicce Ayının Onuncu Günü

Tüm Dünya coğrafyasındaki Müslümanlar genel olarak Mina'da bulunan hacılar özel olarak kurban bayramını karşılarlar.

Akabe Cemresine Gidilir.

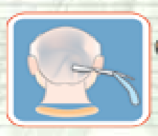
Telbiye Getirmeye Son Verilir.

Akabe Cemresine Taşlar Atılır.

Bayram Tekbirleri Getirilir.

Hediy Kurbanı Kesilir.

Traş Olmak yahut Saçları Kısaltmak.

Tüm Dünya coğrafyasındaki Müslümanlar genel olarak Mina'da bulunan hacılar özel olarak kurban bayramını karşılarlar. Allah'ın onlara vermiş olduğu nimetlerden dolayı çok sevinçlidirler. Bu gün Hedy ve diğer kurbanlarını Allah Subhânehu ve Teâlâ'ya yaklaşmak için keserler. Hac yapan kimse bayram tekbirlerine Akabe/büyük cemrenin taşlamasından sonra başlar.. Tekbirleri şöyle getirir:

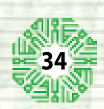
Allâhu Ekber Allâhu Ekber Allâhu Ekber Lâ ilâhe illallah.. Allâhu Ekber Allâhu Ekber ve lillâhi el-hamd.

Bazı hacılar birçok hatalar işlemektedir. Bunlardan bazıları şunlardır

- Bazıları şeytanları taşladığına inanır.Güya onlar bu taşları öfkeli bir şekilde söverek şeytanlara attıklarını zannederler..Hal buki bu Taşlama ancak Allah'ı zikretmek için yapılmaktadır.
- Taşlamaları büyük bir taş, ayakkabı ya da tahta ile yapmak dinde aşırılıktır. Peygamberimiz –sallallahu aleyhi ve sellem- bunu yasaklamıştır.
- Taşlama yerinde taş atarken itişip, dövüşmek büyük bir hatadır. Hacıların kardeşlerine son derece yumuşak davranmaları gerekmektedir. Taşları doğru yerden atmak direğe isabet etmese de havuza düşürmek gerekir.
- Bütün taşları tek bir defada atmak. Bu durumda sadece bir taş atılmış sayılır. Doğru olan taşları ardı ardına tek tek atmak ve her taşta tekbir getirmektir.

Hac yapan kimse Akabe/büyük cemreye taş attığı, saçını kısaltıp ya da traş ettiği zaman ilk tahallül (ihramdan çıkma) tamamlanmış olur.

Hanımıyla (cinsel ilişki dışında) bütün ihram yasakları kalkmış olur.

Cemreler

1 Hacılar Mina'ya Ulaştığı Zaman Bayram Gününün Sabahı Şunları Yaparlar

1-İlk olarak yedi taş ile sadece büyük cemreye taş atarlar.

Her taşı atarken Allah'u Ekber diyerek tekbir getirirler

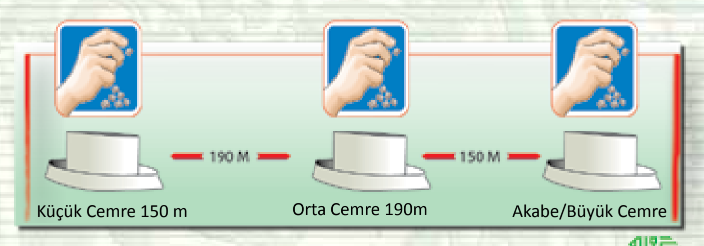
Akabe/büyük cemre (Mekke'ye yakın) olandır

(Mekke'ye yakın)

Akabe/büyük

2 Teşrik günleri, üç gün boyunca (Zilhiccenin 11,12 ve 13. Günü) Küçük, Orta ve Akabe/Büyük Cemrelere taş atarlar

Her cemreye yedi taş atılır ve her taş atılırken tekbir getirilir.

İfâda/Ziyaret Tavafı, Haccın Rükünlerindendir.

İfâda/ziyaret tavafı rükün olup, yerine getirilmeden hac ibadeti tamamlanmaz.

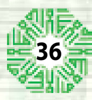
Hac yapan kimse bayram günü sabahı büyük cemreyi taşladıktan sonra yedi şavt dönerek İfâda/Ziyaret tavafını yapmak için Mekke'ye iner. Temettü haccı yapıyorsa tavafın ardından yedi şavt Sa'y yapar.Kıran ve ifrad haccı yapan kimse kudûm tavafı ile birlikte daha önceden Sa'y yapmadı ise İfâda/Ziyaret tavafının ardından Sa'y yapar..

Şunları yapmak caizdir.

İfâda/Ziyaret tavafını taşlamaların bittiği Mina günlerinden sonra Mekke'ye iniş zamanına ertelemek..

Hac yapan kimse taş atıp, saçını keser ve ziyaret tavafını da yaparsa onun için ihram yasakları hanımına yaklaşmak dâhil ortadan kalkmış olur.

Teşrik Günleri

Zilhicce Ayının On Birinci Gecesinin Girmesiyle Başlar

- Hac yapan kimse kurban bayramının birinci günü İfâda/Ziyaret tavafından sonra üç gün olan teşrik günlerinin gecelerinde Mina'da kalmak için tekrardan geri döner.
- Erken çıkmak isteyenler iki gece kalabilir. Zira Yüce Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır

وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ ۚ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ لِمَنِ اتَّقَىٰ ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

"Ve sayılı günlerde Allah'ı (tekbir ile) zikredin. Fakat kim, iki gün içinde (Mina'dan dönmek için) acele ederse, bundan sonra onun üzerine bir günah yoktur. Ve kim de tehir ederse (geriye kalırsa), o takdirde de onun üzerine bir günah yoktur. (Tabii bu) takva sahibi (olan) kimseler içindir. Ve Allah'a karşı takva sahibi olun. Ve sizin, O'na (Allah'a) haşr olunacağınızı (huzurunda toplanacağınızı) bilin!

Bakara Suresi-203

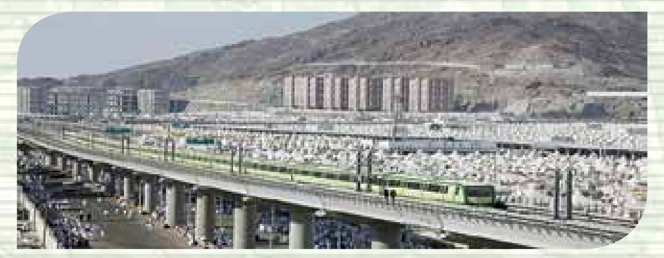
On Birinci Gece

On İkinci Gece

On Üçüncü Gece

Hacıların Yapmaları Gereken Hususlar

- Mina'da geçireceği günlerde üç cemreyi taşlamak.
- Her taşı atarken tekbir getirmek.
- Çokça zikredip ve dua etmek.
- Sakin ve yavaş bir şekilde olmak.
- İtip sıkıştırmaktan, tartışmaktan ve kavga etmekten uzak durmak

Cemrelere Taş Atmak
Talimatlar

- Şunları yapmak Sünnettir..

  Hac yapan kimsenin küçük ve orta cemreleri taşladıktan sonra izdiham ve kalabalığa sebep vermeden ellerini kaldırıp kıbleye yönelip dua etmesi.

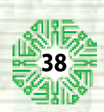
Akabe Cemresine taş attıktan sonra beklemez ve dua etmez

- Kim ikinci günde erken olarak çıkmak istiyorsa on ikinci günü üç cemreye taşları atar ardından güneş batmadan önce Mina’dan ayrılır. Hac yapan kimse (on ikinci günü) güneş battığında hâlâ Mina’da ise on üçüncü günün gecesi orada gecelemesi ve on üçüncü günün cemresini taşlaması gerekir.

  Erken çıkmak için daha önceden hazırlık yapmamış olsa bile çıkmak istediğinde yoluna devam eder.

  O gece Mina’da kalmasına gerek yoktur.

Mina’dan Çıktıktan Sonra Veda Tavafı

Hacılar tavaf için Mekke’ye yönelirler.

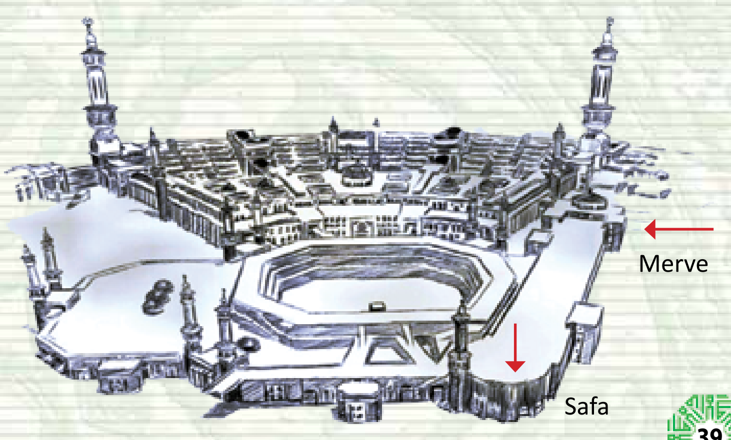
Hacı kafileleri hac ibadetlerini rükünleriyle ve vacipleriyle bitirdikten sonra, Kâbe’nin etrafında, veda tavafı yaparlar. Bu tavaf onların yapacağı son iş olur. Böylece Rasulullah –sallallahu aleyhi ve sellem’in- emrini yerine getirirler. Zira O şöyle buyurmuştur:

> “Sizden hiçbir kimse yapacağı son iş Beytteki tavafı olmadıkça ayrılıp gitmesin.“

Veda tavafı haccın en son vacibidir..

Hayız ve nifas gören kadın hariç hiç kimse veda tavafını yapmadan ayrılamaz

Hayız ve nifas olanlardan düşer.. Bundan dolayı bir şey yapmalarına gerek yoktur

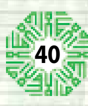
Önemli Bilgiler

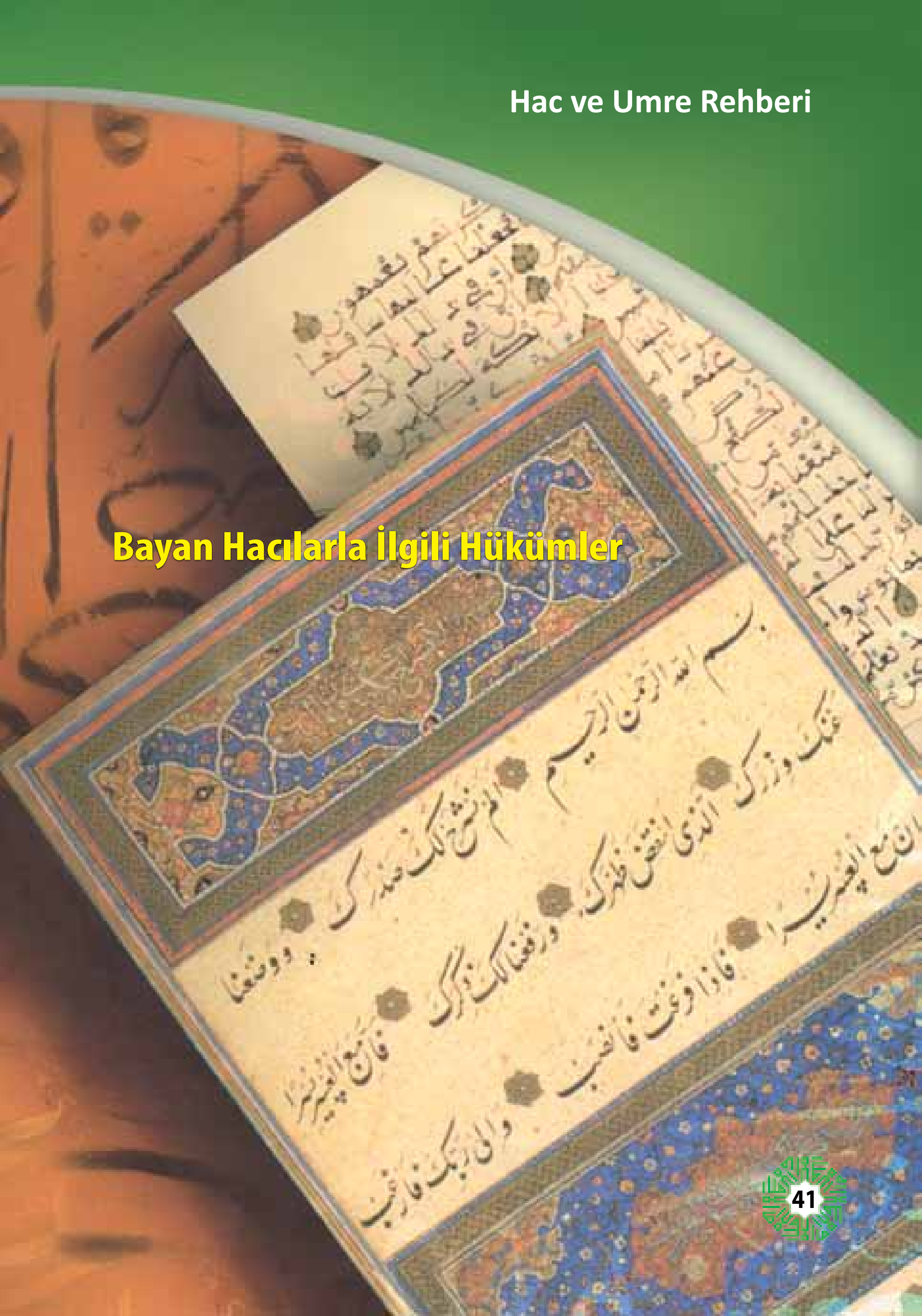
Haccın Rükünleri (4)	
1-	İhram
2-	Arafat'ta vakfe yapmak
3-	İfada/Ziyaret tavafı
4-	Sa'y yapmak

Bu rükünlerden birisini terk eden kimsenin hac ibadeti kabul olmaz. Hac ancak bu rükünler yerine getirilirse kabul olur.

Haccın Vacibleri (7)	
1-	Mîkattan ihrama girmek
2-	Güneş batışına kadar Arafat'ta vakfe yapmak
3-	Müzdelife'de gecelemek
4-	Teşrik gecelerinde Mina'da gecelemek
5-	Cemrelere taş atmak,
6-	Saçları tıraş etmek ya da kısaltmak
7-	Veda tavafı yapmak

Kim bu vaciplerden birisini terk ederse terk ettiği vacibin yerine bir fidye gerekir. Bu fidye Mekke'de bir koyun kesilerek ödenir. Bunun etini Mekke'deki fakirlere dağıtır.

Bayan Hacılarla İlgili Hükümler

Bayan Hacılarla İlgili Hükümler

Erkek ve Kadınlar İçin Hac İbadetinin Farz Oluş Şartları

- Müslüman olmak.
- Akıllı olmak.
- Bulûğ (ergenlik) çağına ermek.
- Hür olmak.
- Haccetmeye güç yetirmek.

Kadının üzerine haccın farz olması için bunların yanında mahreminin olması şartı vardır.

Kadının mahremi; kendisi ile hac yolculuğuna çıkan kocası veya neseb/soy yoluyla mahremi olan baba, erkek çocuk yahut erkek kardeş veya emzirme gibi mubah bir sebep ile mahrem olan erkek sütkardeş yahut annesinin kocası ya da kocasının erkek çocuğu gibi kimselerdir...

Bunun delili şudur. İbn Abbas -radiyallahu anhuma- Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hutbede şöyle buyurduğunu işitmiştir:

"Bir erkek, herhangi bir kadın ile beraberinde bir mahremi bulunmadıkça sakın baş başa kalmasın.

Kadın ancak mahremi ile birlikte yolculuk yapar.

Bir adam kalkarak, Ey Allah'ın Rasûlü! dedi. Benim hanımım haccetmek üzere yola çıktı ve ben de şu şu gazaya katılmak üzere yazıldım. Bunun üzerine Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: Git, hanımınla birlikte haccet."

Müttefakun aleyh..

İbn Ömer -radiyallahu anhuma- Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem'in- şöyle buyurduğunu nakleder: "

«Bir kadın, mahremi olmaksızın (tek başına) üç günlük mesafedeki yolculuğa çıkmasın."

Müttefakun aleyh..

Bu bağlamda rivayet olunan hadisler pek çok olup, kadının tek başına mahremsiz olarak hac yolculuğu ve herhangi başka bir yolculuğa çıkmasını yasaklamaktadır. Kadın korunmaya ihtiyacı olan bir varlık olup, yolculuk esnasında sadece erkeklerin güç yetirebileceği zorluk ve sıkıntılarla karşılaşabilir. Günahkâr kimselerin gözleri sürekli kadınların üzerinde olur. Dolayısıyla onu koruyup, gözetecek bir mahreminin olması şarttır.

Talimatlar

Hac ibadeti esnasında kadının yanında bulunması gereken mahremde aranan şartlar şunlardır;

Müslüman olmak

Aklı yerinde olmak

Bulûğ (ergenlik) çağına ermek.

Şayet hacca gitmek isteyen kadın, kendisi ile birlikte hacca gidecek mahrem bulmaktan ümidini kesmiş ise, yerine hac ibadetini yapacak bir kimseyi bulup, gönderir.

İhrama girerken kadınlarla ilgili olan hükümler

1 - Kadının yapmak istediği hac nafile ise eşinden hac ibadetine gitmek için izin alması gerekir. Zira kadının hacca gitmesi ile erkeğin onun üzerinde olan hakkı bir süreliğine ortadan kalkar. Erkek hanımına nafile hac yapması konusunda izin vermeyebilir.

2 - Âlimlerin görüş birliği ile bir kadının başka bir erkek yerine hac ibadetini yapması mümkündür. Yine bir kadının kız çocuğunun adına yahut başka bir bayanın yerine hac ibadetini yerine getirmesi caizdir.

3 - Hac yolculuğu esnasında kadın kişi hayız/adet yahut loğusa olursa yolculuğuna devam eder. Kabe'yi tavaf dışında temiz hükmünde olan kadınların yaptığı her hac ibadetini yaparak, haccı eda eder. İhrama giriş esnasında hayız/adet yahut loğusa olursa ihrama girer. Çünkü ihrama giriş için niyet etmekte temiz olmak şartı aranmaz.

4 - Kadınlar da aynı erkekler gibi ihrama girerken gusül alır, saç ve tırnaklarını keser, temizlenmesi gereken yerlerini temizlerler. Dikkat çekici olmaması şartıyla vücutlarına koku sürmelerine bir engel yoktur.

Zira, Mü'minlerin annesi Aişe -radiyallahu anhâ- şöyle demiştir:

"İhrama gireceğimiz vakit alınlarımıza güzel kokulu bir misk sürerdik. Yolda birimiz terleyince bu miskler (terle birlikte) yüzlerimize akardı. Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu gördüğü halde bundan nehyetmezdi"

Ebu Davûd

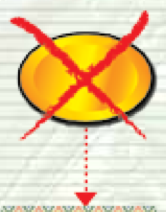
Bayan Hacılar

5 - Kadın ihrama niyet etmeden önce burka ve peçesini çıkarmalıdır.

Nitekim Nebî –sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

"İhramlı kadın peçe takamaz."

Buharî

Kadınlar yüzlerini peçe ve burkanın dışında başka bir şey ile örterler. Fakat yabancı erkeklerin yakınlarından geçmeleri halinde yüzünü örtmek gereği duyacak olurlarsa, başının üzerinden örtülerini yahut elbiselerini indirebilir. Ayrıca kadınlar ellerini eldiven giymeden elbiselerinin ucuyla erkeklerden örtüp, gizlerler. Çünkü tercih edilen görüşe göre kadının yüzü ve elleri avret olup, ihramlıyken yahut günlük yaşamda yabancı erkeklere gösterilmemesi farzdır.

Kadınlar burka ve peçe giyemezler.

Süslü ve vücudu örtmeyen elbiseler giyemezler.

Kadın ihrama niyet etmeden önce burka ve peçesini çıkarmalıdır.

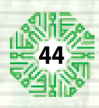
6 - Kadınlar ihramdayken diledikleri elbiseleri giyebilirler. Bu elbiselerin süslü, ziynetli olmaması ve erkeklerin kıyafetlerine benzememesi, beden hatlarını ortaya çıkarak derecede dar, ince, el ve ayakları gösterecek şekilde kısa olmaması gerekir. Gereğince bol, geniş olması ve örtmesi gerekir.

İlim ehlinin ittifakı ile kadınlar ihramdayken gömlek veya gömlek gibi vücutlarının tamamını veya bir kısmını örten elbiseler, şalvar, başörtüsü ve mest giyebilir. İhramda yeşil gibi belirli bir renk giymesi şartı yoktur. Kendilerine özel kırmızı, yeşil, siyah gibi dilediği renkleri seçebilirler. Üzerindeki elbiseleri çıkartıp, yerine başka elbise giyebilirler.

El-Muğnî, 3/328

7 - Kadınlar için ihrama girdikten sonra telbiyelerini kendileri duyacak bir ses ile getirmeleri sünnettir. Yüksek sesli olarak telbiye getirmelerinin hoş olmaması, fitneden dolayıdır. Yine aynı sebepten ötürü kadınların namaz için ezan okuyup, kamet getirmeleri sünnet değildir. Namazda imamı uyarmak istedikleri zaman (erkekler gibi) subhanallah demez, bilakis ellerini bir birine vurarak bunu yaparlar.

El-Muğnî, 2/330-331

Bayan Hacılar

8 - Tavaf esnasında kadınlar düzgün bir şekilde örtünmeli, seslerini alçaltmalı, gözlerini korumalı, erkeklerin bulunduğu kalabalık ortamlardan özellikle de Hacer-i Esved ve Rükn-i Yemani gibi yerlerden uzaklaşmalılar. Tavafı en geniş taraftan yapmalılar ki böylece fitneden uzak olsunlar. Kâbe'ye yaklaşmak, Hacer-i Esved'i öpmek mümkün olduğu zaman sünnet olup, bu sünneti işlemek için asla harama düşülmez.

9 - Kadınlar tavaf ve sa'yı koşarak değil yürüyerek yaparlar. İlim ehlinin icması ile kadınlar Kâbe'nin etrafında, safa ve merve'de koşmaz, izdıbâ /sağ omuzlarını açmazlar.

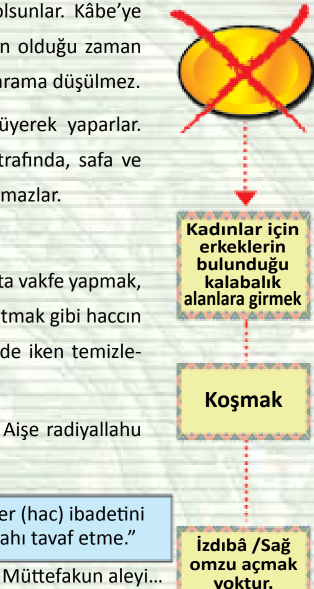
El-Muğnî, 3/334

10 - Hayızlı/adetli kadınlar ihrama niyet, Arafat'ta vakfe yapmak, Müzdelife'de gecelemek ve cemrelere taş atmak gibi haccın bütün ibadetlerini yaparlar. Sadece bu halde iken temizleninceye kadar tavaf yapmazlar.

Çünkü Nebî -salallahu aleyhi ve sellem- Aişe radiyallahu anhâ'ya şöyle demiştir:

> "Sen (ay hali olduğun için) hacıların yaptığı her (hac) ibadetini yap. Ne var ki; temizleninceye kadar Beytullahı tavaf etme."

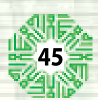
Müttefakun aleyi...

Uyarı:

Şayet kadın tavaf yaptıktan sonra hayız/adet olursa ardından sa'y yapabilir. Çünkü sa'y yapmak için temiz olmak şartı yoktur.

Mümin Hanımlar Kitabı; Salih el-Fevzan

Bayan Hacılar

Kadınlar Tarafından Yapılması Caiz olan Hususlar

11 - Kadınlar Müzdelife'den zayıf ve güçsüz kimselerle birlikte gece yarısından sonra ayrılıp, Mina'ya vardıklarında kalabalığın içinde kalmamak için Akabe cemresini atabilirler.

12 - Kadınlar umre ve hac bitiminde saç uçlarında alarak, parmak ucu kadar kısaltırlar. Saçlarını tamamen tıraş etmeleri caiz değildir.

13 - Hayız/adet olan kadın Akebe cemresine taş attıktan, saçlarının ucunu kestikten sonra ihramdan çıkar. Eşine yaklaşıp, ilişkiye girmek hariç her yasak üzerinden kalkmış olur. İfada/Ziyaret tavafından sonra ise bütün yasaklar kalkmış olur. İfada/Ziyaret tavafını yapmadan önce kocasının kendisi ile ilişki kurmasına izin verecek olursa üzerine bir fidye vermesi farz olur.

Bu fidye Mekke'de bir koyun kesilerek ödenir. Bunun etini Mekke'de Haram bölgesindeki fakirlere dağıtır..

Kadınlar Tarafından Yapılması Caiz olan Hususlar

Saçları kısaltmakla yetinirler

Hayız/adet olan kadından veda tavafı düşer.

14 - Kadın ifada tavafından sonra hayız/adet olursa hac ibadetlerini eda edip, ülkesine geri döner. Veda tavafını yapmasına gerek yoktur.

Zira Aişe –radiyalahhu anhâ- yaşanan bir olayı şöyle rivayet etmektedir:

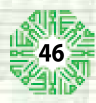
Safiyye bint Huyey -radiyallahu anhâ- ifada/ziyaret tavafını bitirdikten sonra hayız/adet oldu. Peygamber salallahu aleyhi vesellem'e bu durum aktarılınca

"O bizi alı mı koyacak" diye buyurdu. Bunun üzerine Aişe ey Allah'ın Rasulü O ifada etti/Arafat'ta vakfe yapıp, oradan çıktı ve Kabe'yi tavaf etti. İfada/Ziyaret tavafından sonra hayız/adet oldu. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem de

"O halde o da yola koyulsun." diye buyurdu

Müttefakun aleyhi.

İbn Abbas –radiyallahu anhuma'dan rivayet edilen bir hadiste ise Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in "İnsanlara yapacakları son işin Beytullahı tavaf etmek olduğunu emrettiği ve bu yükümlülüğün hayız/adet ve lohusa olan kadından kaldırıldığı" bildirilmiştir.

Medine
Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret Şekli

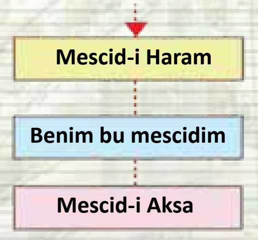
Medine
Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret Şekli

Medine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hicret yurdu ve dünyaya gözlerini yumduğu kutlu şehirdir.

Mescid-i Nebevî bu kutlu şehirde bulunmaktadır. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in buyurduğu üzere ibadet kastıyla kendisi için yolculuğa çıkılacak üç mescitten birisidir.

Nitekim O şöyle buyurmuştur:

"(İbadet kastıyla) yükler ancak (yola çıkmak) şu üç mescide gitmek üzere vurulur/yapılır."

İyi bilmek gerekir ki, Mescid-i Nebevî'yi ziyaret etmek hac ibadetinin bir şartı yahut farzı değildir. Hac ibadeti ile bir ilişkisi de bulunmamaktadır. İhrama girmeye de gerek yoktur. Yılın her gününde ziyaret etmek meşru ve müstehabtır. Yüce Allah bir kimseyi Mekke ve Medine'ye gelmeye muvaffak kılmış ise, o kimsenin Medine'ye gelerek Mescid-i Nebevî'de namaz kılması sünnettir. Zira burada kılınan namaz, Mescid-i Haram müstesna onun dışındaki mescitlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır.

Mescid-i Haram'da kılınan namaz yüz bin sevaptır.

Mescid-i Nebevî'ye Ziyaret İçin Gelen Kimse

Sağ ayağını atarak şöyle dua eder:

"Allah'ın adıyla, salat ve selam Allah'ın Rasûlüne olsun.

- Yüce Allah'a, O'nun kerîm vechine ve ezelî hükümrânlığına sığınırım. Allah'ım! Rahmetinin kapılarını bana aç."

Bu duanın her camiye girildiğinde okunması sünnettir.

Mescid-i Nebevî'ye girdikten sonra

İçeriye girer girmez, hemen Mescidi Selâmlama/Tahiyyetul-Mescid namazı kılınır. Bu namaz Ravzâ'da kılınabilirse güzel olur. (Ravza; Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in kabri ve minberi arasındaki yere denir).

- İmkân bulunamaz ise mescidin herhangi bir yerinde kılınabilir.
- Ardından Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in kabrine gidilerek kabre doğru dönülüp, edep ve alçak sesle önce Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e selam verilir.

Şu şekilde selam verilir:

"Allah'ın selâmı, rahmet ve bereketleri senin üzerine olsun ey Peygamber."

"Allahım! Muhammed'e vesîleyle fazîleti ver, onu vadettiğin makamı mahmûda ulaştır. Allahım! Ümmetinden yana, O'nu en güzel bir şekilde mükâfatlandır."

Mescid-i Nebevî

- Ardından biraz sağa doğru Ebubekir Sıddık -radiyallahu anhu'nun- kabri önünde durulup ona selâm verilir ve Allah Teâlâ'nın ona mağfiret ve rahmet etmesi ve Allah Teâlâ'nın ondan râzı olması dilenir.

- Sonra biraz daha sağa doğru gidilerek, Ömer b. el-Hattab -radiyallahu anhu'nun- kabri önünde durup ona da selâm verilir ve Allah Teâlâ'nın ona mağfiret ve rahmet etmesi, Allah Teâlâ'nın ondan râzı olması dilenir.

Mescid-i Nebevî'yi ziyarete gelen bazı kimseler dinde aslı olmayan bir takım bidatler işlemektedirler. Bu tür davranışlar sahabeler tarafından asla yapılıp, uygulanmış değildir.

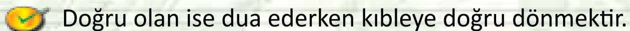
Yapılan hatalardan bazıları şunlardır:

Kabrin demirliklerine ve mescidin duvarlarına el sürmek

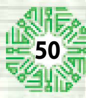

Dua ederken kabre doğru dönüp, yönelmek

Doğru olan ise dua ederken kıbleye doğru dönmektir.

Ziyaretçinin Şu Yerleri Ziyaret Etmesi Sünnettir:

İçinde Osman -radiyallahu anh- ve bir çok sahabe kabirlerinin bulunduğu Bakî kabristanı

İçinde Hamza b. Abdulmattalib -radiyallahu anh- ve diğer şehitlerin olduğu Uhud şehitliği.

Ziyaretçi, kabirlere selam verip, onlar için dua eder. Zirâ Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem Ashâbına kabirleri ziyâret ettiklerinde şöyle duâ etmelerini öğretmiştir:

"Ey Mü'minler ve Müslümanlar yurdunun sâkinleri! Bizler de inşâallah size kavuşacağız (sizler gibi olacağız). Bize ve size Allah'tan âfiyet dileriz."

Müslim.

Abdest alıp, temizlenerek Kuba mescidine gitmek. Kuba, İslam dininde ilk inşa edilen mescittir. Ziyaretçi bu mescidi ziyaret ederek, burada namaz kılar. Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- böyle yapmış ve ashâbını da böyle yapmaya teşvik etmiştir.

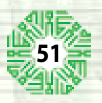
Sehl b. Huneyf -radiyallahu anh'den- rivayet edilen bir hadiste Nebî salallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Her kim evinde abdest alır, sonra Kuba mescidine gider, orada bir namaz kılacak olursa bir umre kadar ecir alır."

Buharî ve Müslim'in rivayet ettikleri bir hadiste İbn Ömer -radiyallahu anhuma- şöyle demiştir: "Peygamber salallahu aleyhi ve sellem hem binek üzerinde, hem de yürüyerek Kuba mescidine gider, orada iki rekat namaz kılardı."

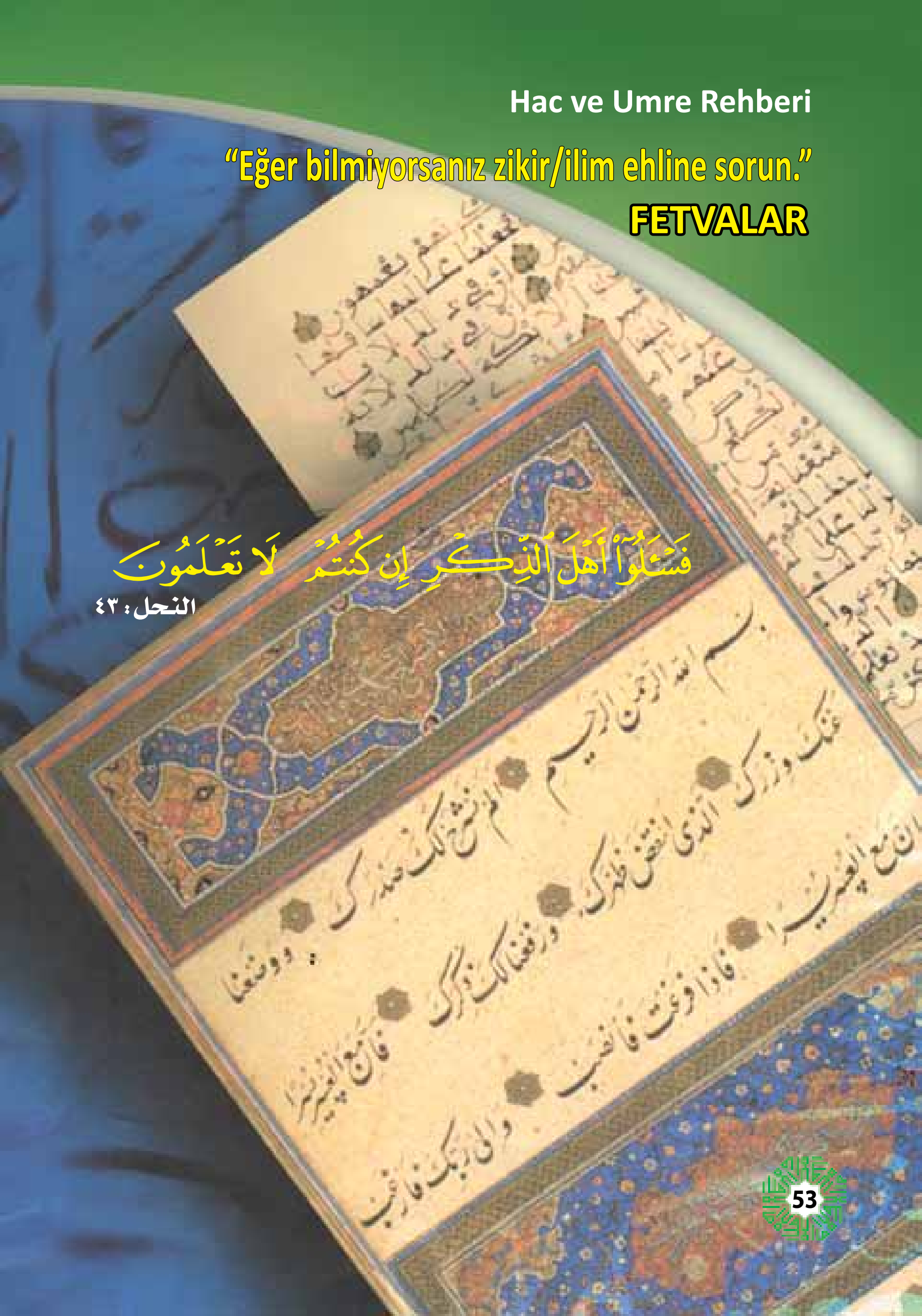
Medine'de bu sayılanların dışında ziyaret edilmesi sünnet olan başka yerler bulunmamaktadır.

Müslümanların kendilerini gereksiz yere yormamaları gerekir. Zira sağa sola koşturarak gidip, gelmelerinde bir sevap yoktur.

Mescid-i Nebevî

Hac ve Umre Rehberi
“Eğer bilmiyorsanız zikir/ilim ehline sorun.”
FETVALAR
فَسْـَٔلُوٓاْ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
النحل: ٤٣
53

FETVALAR

Soru:

Bazı kişiler, Hava yoluyla hacca gelen kimseler hakkında Cidde şehrinden ihrama girebileceklerini söylerken diğer başka kimseler ise buna karşı çıkmaktalar. Bu mesele hakkında doğru olan nedir?

Cevap:

İster havayolu (uçak), ister denizyolu, isterse karayolu ile olsun, bütün hacıların güzergâhları üzerindeki mîkattan ihrama girmeleri gerekir. Karayolu ile gelenler, uğradıkları (geldikleri yöndeki) mîkattan, havayolu veya denizyolu ile gelenler ise, geldikleri yöndeki mîkatın hizasından geçerken ihrama girerler.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ihrama girilen yerleri (mîkatları) şu sözüyle tayin etmiştir:

"Mîkatlar bu bölge ahalileri ile bu bölge ahalisinden olmayıp, hac ve umre yapmak isteyip buradan geçen kimseler için birer mîkattır."

Müttefakun aleyh

Cidde, (hac ve umre için) dışarıdan gelenlerin mîkatı değildir. Zirâ Cidde, bu şehir halkı ve dışarıdan oraya gelip de başlangıçta hac ve umre yapma niyeti olmayan, fakat daha sonra hac ve umre yapmak isteyen kimseler için bir mîkattır...

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru:

Daha önce hac yapmış bir kimse, kendisi adına hac yapmaya niyet ettikten sonra Arafat'ta iken bir akrabasının yerine hac yapmak için niyetini değiştirmek isterse, bunun hükmü nedir? Bu kimsenin böyle yapması câiz midir?

Cevap:

Bir kimse, kendisi adına ihrama niyet ederse, ister yolda olsun, ister Arafat'ta olsun, isterse başka bir yerde olsun, artık bundan sonra niyetini değiştirmesi söz konusu olamaz. Bu haccı kendisi adına yapması gerekir. Ne babasının, ne de annesinin, ne de başkasının adına niyetini değiştirebilir. Aksine hac, Allah Teâlâ'nın şu emri gereği, artık kendisi adına yapılmış olur:

سورة البقرة الآية ١٩٦

"Hac ve umreyi tam olarak Allah için yapın." (Bakara Suresi, 196)

Eğer bu kimse kendisi adına -daha önce- hac yapmış ve (tekrar hac yapmak için) kendisi adına ihrama girmişse, haccı kendisi adına tamamlaması, eğer başkası adına ihrama girmişse, başkası adına haccı tamamlaması gerekir. İhramdan sonra niyetini değiştiremez.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru:

Ben küçük yaşta iken annem vefat etti. Annemin yerine hac yapması için güvenilir bir kişiyi vekil tayin ettim. Yine, vefat eden babamın da hac yapıp-yapmadığını bilmiyorum. Fakat akrabalarımdan bazılarının, babamın hac yaptığını söylediklerini işittim.

Annemin yerine hac yapması için birisini vekil tayin etmem câiz midir? Yoksa annemin yerine benim mi hac yapmam gerekir?

Aynı şekilde hac yaptığını işittiğim halde babamın yerine hac yapayım mı?

Cevap:

Cevap: Anne ve babanızın yerine kendiniz hac yapar ve haccınızı dînen istenen şekilde eksiksiz yapmaya gayret ederseniz, elbette daha fazîletlidir. Eğer onların yerine hac yapması için dîndar ve emânete riâyet eden birisini vekil tayin ederseniz, bunun bir sakıncası yoktur. Anne ve babanızın yerine hac ve umre yapmanız daha fazîletlidir. Aynı şekilde bu konuda vekil tayin ettiğiniz kimselere, anne ve babanızın yerine hac ve umre yapmalarını emretmeniz sizin için meşrûdur. Bu davranış, sizin için anne ve babanıza yapacağınız bir itaat ve iyilik sayılır. Allah Teâlâ hepimizin amellerini kabul etsin.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru:

Bir kadın, cemrelere taş atmanın dışında hac menâsikinin/ibadetlerinin tamamını yerine getirdi. Beraberinde küçük çocuk olduğu için cemrelere kendisinin yerine taşları atması için birisine vekâlet verdi. Bu hac, kendisinin farz haccıdır. Bu davranışının (cemrelere kendisinin yerine taşları atması için birisine vekâlet vermesinin) hükmü nedir?

Cevap:

Bu konuda kendisine bir şey yapması gerekmez. Cemrelere taş atma sırasında kadınlar için -özellikle de beraberinde çocuk olan kadın için- büyük tehlike olması sebebiyle vekilin bu kadının yerine taşları atması, onun yerine geçer.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

FETVALAR

Soru: Bir kimsenin, kendisinin yerine hac yapması için başka bir kimseye vasiyet etmesi câiz midir? Şunu da bilmek gerekir ki, vasiyet eden bu kimse hâlâ hayattadır.

Cevap: Kendisinin yerine hac yapmayı başkasına vasiyet eden veya başkasını vekil tayin eden kimse, yaşlılık veya iyileşme ümidi olmayan kronik bir hastalık sebebiyle hac yapmaya gücü yetmiyorsa, bunda bir sakınca yoktur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip babasının (çok yaşlı olduğu için) hac yapmaya gücü yetmediğini ve bineğinin üzerinde bile duramadığını şikâyet eden sahâbiye, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Öyleyse babanın yerine hac ve umre yap."

Yine Has'am kabilesinden bir kadın Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

«Ey Allah'ın elçisi! Allah'ın hac husussundaki farz emri babama çok yaşlı iken erişti. O'nun hac yapacak gücü yok. Yerine haccedebilir miyim? diye sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem de: "Evet! Onun yerine haccedebilirsin" diye buyurdu.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru: Bir kimse, kendisinin yerine hac yapmasını hiç kimseye vasiyet etmeden ölürse, onun yerine oğlu hac yaparsa bu kimseden hac farîzası düşmüş olur mu?

Cevap: Bu kimsenin yerine, daha önce kendisi adına hac yapmış Müslüman oğlu hac yaparsa, bununla hac farîzası o kimseden düşmüş olur. Aynı şekilde bu kimsenin yerine, oğlunun dışında daha önce kendisi adına hac yapmış bir Müslüman kimse hac yaparsa, hac farîzası o kimseden düşmüş olur.

Buharî ve Müslim'in İbn Abbas -radiyallahu anhuma'dan- rivayet ettiği bir hadiste; bir kadın, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek şöyle demiştir:

"Ey Allah'ın elçisi! Allah'ın hac hususundaki farz emri babama çok yaşlı iken erişti. Deve üzerinde bile duracak halde değildir. Onun yerine haccedebilir miyim? Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de, Evet! Babanın yerine haccedebilirsin, diye buyurdu."

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru: Hac yapan kimsenin, haccın sa'y'ını, İfâda/Ziyâret tavafından önce yapması (sa'y'ı öne alması) câiz midir?

Cevap:

Eğer hacı, İfrad veya Kıran haccı yapıyorsa, Kudûm tavafından sonra sa'y yaparak haccın sa'y'ını, İfâda/Ziyâret tavafından önce yapması (sa'y'ı öne alması) câizdir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- ve beraberinde kurbanını getiren ashâbı böyle yapmışlardır.

Eğer hacı Temettu haccı yapıyorsa, iki defa sa'y yapması gerekir:

Birincisi: Mekke'ye geldiğinde umre için sa'y yapar.

İkincisi: Hac için sa'y yapar (Arafat'tan döndükten sonra İfâda tavafından sonra sa'y yapar).

Sa'y'ın (bayramın 1. günü) İfâda tavafından sonra yapılması daha fazîletlidir. Çünkü sa'y tavafa tâbidir (tavaftan sonradır). Eğer hacı (bayramın 1. günü) sa'y'ı tavaftan önce yaparsa (sa'y'ı öne alırsa), tercih edilen görüşe göre bunun bir sakıncası yoktur. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi vesellem'e-:

«İfâda tavafını yapmadan önce sa'y yaptım» diye sorulduğunda, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur. "Yap, bir sakıncası (günahı) yoktur."

Hacı, bayramın 1. günü şu beş hac ibâdetini sırasına göre yapar:

1. Akabe cemresine (yedi) taş atar.
2. (Kurban kesmesi gerekiyorsa) kurbanını keser.
3. Saçlarını kökünden kazıtır veya kısaltır.
4. Kâbe'yi tavaf eder (İfâda/Ziyâret tavafını yapar).
5. Safâ ve Merve arasında sa'y yapar.

Fakat Kıran veya İfrad haccı yapıyorsa ve Kudûm tavafından sonra da sa'y yapmışsa, bu takdirde sa'y yapmaz.

Hacının, bu amelleri sıraladığımız şekilde yapması daha fazîletlidir. Fakat bunlardan kimisini özellikle de gerek duyulduğunda öne alırsa, bunda bir sakınca yoktur. Bu, Allah Teâlâ'nın, kullarına olan bir rahmeti ve onlara sağladığı bir kolaylıktır.

Muhammed b. Sâlih el-Useymîn –rahimehullah-

FETVALAR

Soru:

Bir kimsenin, kendi adına umre yaptıktan sonra babasının yerine de umre yapmasının hükmü nedir? Ya da babasının yerine umre yapan kimsenin ihrama giriş yeri olan Mekke'den (Ten'im'den) babası için yeniden (ikinci defa) umre yapmasının hükmü nedir?

Bu kimsenin umresi geçerli midir? Yoksa mîkata geri dönüp, oradan ihrama girmesi mi gerekir?

Cevap:

Cevap: Kendi adına umre yapıp ihramdan çıktıktan sonra ölmüş veya hayatta olup da gelme imkânı olmayan babanızın yerine umre yapmak istediğinizde Ten'im gibi "Hill" bölgesine (Harem bölgesinin dışına) çıkıp oradan ihrama girmeniz gerekir. Mîkata gitmenize gerek yoktur.

İlmî Araştırmalar Ve Fetvâ Dâimî Komitesi

Soru:

İhrama girerken dille niyet etmek câiz midir?

Cevap:

Müslümanın niyet edeceği şeyi dille söylemesi (telaffuz etmesi) meşrû değildir. Ancak Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem'den- böyle rivâyet olduğu için özellikle ihrama giriş niyeti bunun dışındadır. Namaz ve tavafa gelince, bu ibâdetlerde niyetin, hiçbir şekilde dille söylenmemesi gerekir.

Örneğin: "Şu şu namazı kılmaya niyet ettim, dememelidir. Yine, şu şu tavafa niye ettim, dememelidir.»

Aksine dille söylemek, dîne sonradan yerleştirilen bid'atlardandır. Bunu açıktan yapmak ise daha çirkin ve daha şiddetli bir günahtır. Şayet dille niyet etmek meşrû olsaydı, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bunu fiili veya sözüyle ümmetine beyan edip, açıklar, selef-i salih de bunları herkesten önce yapardı. O halde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem'den ve ashâbından -radiyallahu anhum- nakledilmeyen bir davranış, bid'attir. Bu böyle bilinir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

«İşlerin en şerlisi, (dînde aslı olmayıp) sonradan çıkarılan yeniliklerdir (dîndeki bid'atlardır). (Dînde) sonradan çıkarılan her yenilik, bid'attir. Her bid'at, dalâlettir (sapıklıktır).

Müslim

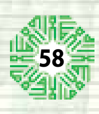
"Kim bizim bu işimizde/dinimizde ondan olmayan bir şeyi ihdas eder/ortaya çıkarırsa o red olunmuştur."

Müttefakun aleyhi

"Kim bizim emrimizin olmadığı bir amel işlerse o red olunmuştur."

Müslim

Abdulaziz b. Baz rahimehullah

Soru:

Hacının, Mekke-i Mükerreme'den hemen ayrılmak ve vatanına dönmek istemesi durumunda İfâda/Ziyâret tavafı ile Vedâ tavafını birleştirmesi câiz midir?

Cevap:

Bunda bir sakınca yoktur. Örneğin bir kimse, cemrelere taşları attıktan ve her şeyi bitirdikten sonra yolculuğa çıkmaya karar verdiğinde İfâda tavafını yapar. Bu tavaf, Vedâ tavafının yerine de geçer. Eğer İfâda tavafından sonra Vedâ tavafını da yaparsa, bu, iyilik üstüne iyilik olur. Fakat her birisiyle ayrı ayrı yetinmek isteyip Vedâ tavafına da ayrı niyet ederse veya bu tavafıyla, hem İfâda, hem de Vedâ tavafına birlikte niyet ederse, bu tavaf, geçerli olur.

Abdulaziz b. Baz rahimehullah

Soru:

"Ben, Cidde şehrinde oturmaktayım ve (daha önce) yedi defa hac yaptım. Ancak ben, bazı kimselerin: "Cidde şehrinde oturanlara Vedâ tavafı gerekmez" dedikleri için hiçbir zaman Vedâ tavafını yapmadım. Acaba benim haccım geçerli midir?"

Cevap:

Cidde şehrinde oturanlarla Tâif halkı ve onların konumunda olan kimselerin, Vedâ tavafını yapmadan hacdan (Mekke'den) ayrılmamaları gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hacılara genel olarak hitap ederek şöyle buyurmuştur:

"Hiç kimse, son işi Kâbe ile olmadıkça (Kâbe'yi tavaf etmedikçe, Mekke'den) çıkmasın (ayrılmasın)."

Yine, Buharî ve Müslim'in İbn-i Abbas -radiyallahu anhuma'dan- rivâyet ettiğine göre o şöyle demiştir:

«İnsanlar, (Mekke'den ayrılmadan önce) son işleri olarak Beytullah'ı tavaf etmekle emrolundular. Ancak bu tavaf (Vedâ tavafı), âdetli kadından hafifletildi (kaldırıldı).»

Buna göre Vedâ tavafını terkedenin, cezâ kurbanı kesmesi gerekir. Bu cezâ kurbanı, deve veya sığırın yedide birine ortak olmak ya da bir koyun veya keçiyi Mekke-i Mükerreme'de kurban olarak kesmek ve Harem bölgesindeki fakirlere dağıtmaktır. Bununla birlikte tevbe ve istiğfarda bulunmak, bir daha bu davranışta bulunmamak üzere samimî bir şekilde kararlı olmak gerekir.

Abdulaziz b. Baz rahimehullah

FETVALAR

Soru:

Bir kimse, Beytullah'ı tavaf ederken, örneğin beşinci şavtta ve beşinci şavtı henüz bitirmemiş iken namaz kılınmaya başlayınca cemaatle namaza dursa ve namazdan sonra tavafı tamamlamak istese, namaz için yarıda bıraktığı şavtı, bıraktığı yerden mi başlaması gerekir? Yoksa beşinci şavtı iptal edip bu şavta yeniden Hacer-i Esved'den mi başlaması gerekir?

Cevap:

Doğru olan, bu durumdaki kişinin o şavtı iptal edip, geçersiz saymamasıdır. Aksine imamla birlikte namaz kılmak için yarıda bıraktığı bu şavtı, bıraktığı yerden tamamlar.

İlmî Araştırmalar Ve Fetvâ Dâimî Komitesi

Soru:

Avustralya hacılarından büyük bir grup, hac farîzasını edâ etmek istemektedirler. Sydney'den yola çıkan hacılar, ilk durak olarak şu üç havalimanından birisine uğramaktadırlar: Cidde, Ebu Dabi veya Bahreyn. Buna göre bizim ihrama gireceğimiz mîkatımız neresidir? Sydney'den mi yoksa başka hangi mîkattan ihrama girmeliyiz?

Cevap:

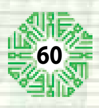
Sydney, Ebu Dabi ve Bahreyn hac ve umre için ihrama girilen mîkat yerleri değildir. Ayrıca Cidde şehri de sizin durumunuzda olanların ihrama girdikleri mîkat yeri olamaz. Cidde, sadece bu şehir halkının ihrama girdiği mîkat yeridir. Hac yapmak amacıyla havayolu ile Mekke'ye gelen bu kimselerin (Avustralya hacılarının), üzerinden geçtikleri ilk mîkattan ihrama girmeleri gerekir.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- mîkatlar hakkında şöyle buyurmuştur:

"Mîkatlar bu bölge ahalileri ile bu bölge ahalisinden olmayıp, hac ve umre yapmak isteyip buradan geçen kimseler için birer mîkattır."

Uçak mîkatın üzerinden geçmeden önce hostese sormanız gerekir. Şayet, üzerinden geçeceğiniz mîkattan ihramsız bir şekilde geçmiş olmaktan endişe etmenizden ötürü bu mîkattan önce hac veya umre için ihrama niyet ederseniz bunda bir sakınca yoktur. Temizlenmek, yıkanmak, ihram elbiselerini giymek gibi ihrama hazırlık yapmaya gelince, bunları her yerde yapmak câizdir.

İlmî Araştırmalar Ve Fetvâ Dâimî Komitesi

Soru:

Hac yapan veya Kıran haccı için ihrama giren (Kıran haccı yapan), fakat kurban kesmeden, oruç da tutmadan Mekke-i Mükerreme'den ayrılan kimsenin hükmü nedir? Hac mevsimi bitmiş ve bu kimse Beytullah ve mukaddes mekânlardan uzak bir yere gitmiştir.

Cevap:

Bu kimsenin, kurbanlık hayvan olarak kesilebilen özellikte bir hayvanı Mekke-i Mükerreme'de kendisinin veya vekil tayin ettiği güvenilir birisinin kesmesi gerekir. Kurbanın etini fakirler arasında dağıtır. Kendisi onun etinden yiyebilir ve dilediği kimselere dağıtır. Eğer kurban kesmeye gücü yetmezse, on gün oruç tutması gerekir.

İlmî Araştırmalar Ve Fetvâ Dâimî Komitesi

Soru:

Mekkeli olmayıp, Suudi Arabistan'ın herhangi bir şehrinden gelen bir hacı, İfâda ve Vedâ tavafları hariç hac ibadetinin tüm rükün ve vaciblerini tamamlamış olsa ve teşrik günlerinin son günü yani on ikinci gün İfâda tavafını yapıp, bu tavaf Vedâ tavafı içinde yeterlidir diyerek, Vedâ tavafını yapmasa bu kimseye ne yapması gerekir.

Cevap:

Cevap: Durum soruda açıklandığı şekilde meydana geldiyse, yani bu hacı İfâda tavafının hemen ardından Mekke'den ayrıldıysa bu yaptığı tavaf İfâda ve Vedâ tavafı yerine geçer. Ayrıca bu kimsenin daha önceden cemrelere taş atmış olması lazım gelir.

İlmî Araştırmalar Ve Fetvâ Dâimî Komitesi

FETVALAR

Soru:

"İfrad haccı yaptım. Arafat'a çıkmadan önce tavaf ve sa'y yaptım. (Arafat'tan döndükten sonra) İfâda/Ziyâret tavafını yaparken veya İfâda tavafı ile birlikte sa'y yapmam gerekir mi?

Cevap:

İfrad haccına niyet eden bu kimse (Müfrid) ile hac ve umreye birlikte niyet eden kimse,(Kıran haccına niyet eden/Kârin), Mekke'ye geldikten sonra tavaf ve sa'y yaptıktan sonra müfrid veya kârin olması sebebiyle ihramdan çıkmayıp ihramda kalırsa, Kudûm tavafının ardından yaptığı bu sa'y, onun için yeterlidir, kendisine başka sa'y yapması gerekmez. Eğer bayramın birinci günü veya sonraki günlerde İfâda/ziyaret tavafı yaparsa bu kendisi için yeterli olur. Bu kimse kurban bayramının birinci gününe kadar ihramdan hiç çıkmamışsa veya beraberinde hediy kurbanı varsa, kurban bayramının birinci günü haccı ve umresini bitirinceye kadar ihramdan çıkamaz. İster beraberinde hediy kurbanı olsun veya olmasın, daha önce yaptığı sa'y, kendisi için yeterlidir. Yani Kıran veya İfrad hacısı olan bu kimse Arafat'tan döndükten sonra bayramın birinci gününe kadar ihramdan hiç çıkmamışsa, ilk yaptığı sa'y kendisi için yeterlidir ve ikinci defa sa'y yapmasına gerek yoktur. İkinci sa'y, ancak umre için ihrama girip tavaf ve sa'y yaptıktan sonra ihramdan çıkan, sonra yeniden hac için ihrama giren temettu hacısı için gerekir. Bu kimsenin, umreden sonra yapılan sa'y'dan başka, hacctan sonra bir sa'y daha yapması gerekir.

İlmî Araştırmalar Ve Fetvâ Dâimî Komitesi

Soru:

Niyetinde hac ve umre olmayan bir kimsenin Mekke'ye (ihramsız) gitmesinin hükmü nedir?

Cevap:

Mekke-i Mükerreme'ye hac ve umre yapmak için değil de iş amacıyla giden, tüccar, memur, postacı, şoför gibi kimselerin, hac ve umre yapmak istemedikçe ihrama girmelerine gerek yoktur.

Nitekim sahih hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-mîkatları zikredince şöyle buyurmuştur:

"Mîkatlar bu bölge ahalileri ile bu bölge ahalisinden olmayıp, hac ve umre yapmak isteyip buradan geçen kimseler için birer mîkattır."

Bu hadis, hac ve umre yapmak istemeyen kimsenin mîkata uğradığında ihrama girmesine gerek olmadığına delâlet etmektedir. Bu ise, AllahTeâlâ'nın kullarına bir rahmeti ve onlara sağladığı bir kolaylıktır.

et-Tahkik ve'l-Îdah- Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru: Temettu’ veya Kıran haccı yapan kimse, kurban kesme imkânı bulamazsa, ne yapmalıdır?

Cevap: Temettu’ veya Kıran haccı yapan kimse, kurban kesme imkânı bulamazsa, üç günü hacda, yedi günü de âilesine döndükten sonra toplam on gün oruç tutar. Bu kimse, hacda tutacağı üç günlük oruç hakkında serbesttir. Dilerse bu üç günü bayramdan önce tutar, dilerse Teşrik günlerinde tutar.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَأَتِمُّوا۟ ٱلْحَجَّ وَٱلْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۖ وَلَا تَحْلِقُوا۟ رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْهَدْىُ مَحِلَّهُۥ ۚ
فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِۦٓ أَذًى مِّن رَّأْسِهِۦ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ
بِٱلْعُمْرَةِ إِلَى ٱلْحَجِّ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۚ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٍ فِى ٱلْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ
كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُۥ حَاضِرِى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

«Hac ve umreyi tam olarak Allah için yapın. (Hac ve umre için ihrama girdikten sonra herhangi bir engel ile hac ve umreden) eğer engellenecek olursanız, kolayınıza gelen kurbanı kesin. Kurban yerine varıncaya kadar, başlarınızı tıraş etmeyin. Kim, içinizden hasta olursa veya başında bir eziyet bulunursa; ona oruçtan, sadakadan veya kurbandan fidye. (Hastalık veya yol emniyeti olmaması gibi sebeplerle haccınızın engellenmesinden) emin olduğunuzda, hacca kadar umre ile faydalanmak isterse, kolayına gelen bir kurban kesmesi gerekir. Ama bulamazsa, hac günlerinde üç; döndüğünüz vakit yedi gün olmak üzere tam on gün oruç tutar. Bu; âilesi Mescid-i Haram’da oturmayanlar içindir.Allah’tan korkun ve bilin ki Allah, azabı pek şiddetli olandır.» Bakara Suresi-195

Buharî’nin sahih adlı eserinde Âişe ve Abdullah b. Ömer -radiyallahu anhuma’da rivâyet olunduğuna göre, onlar şöyle demişlerdir:

«Kurban kesme imkânı bulamayan kimseler dışında, Teşrik günlerinde oruç tutmaya (Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- tarafından) izin verilmedi.”

Bu üç günlük orucu, Arefe günü oruçlu olmaması için, Arafe gününden önce tutması daha fazîletlidir. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Arafe günü (Arafat’ta) oruçsuz olarak durmuş (vakfe yapmış) ve Arafe günü Arafat’ta (hacılara) oruç tutmayı yasaklamıştır.

Yine, bu üç günlük orucu birbiri ardınca peş peşe tutması câiz olduğu gibi, ayrı ayrı tutması da câizdir. Aynı şekilde yedi günlük orucu da peş peşe tutması gerekmez. Bilakis, peş peşe tutacağı gibi, ayrı ayrı olarak da tutabilir. Çünkü Allah Teâlâ bu yedi günlük oruçta birbiri ardınca tutulmasını şart koşmamıştır.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ

«...Ama bulamazsa, hac günlerinde üç; döndüğünüz vakit yedi gün olmak üzere tam on gün oruç tutar...» Bakara Suresi-195.

Kurban kesme imkânı bulunmayan kimsenin oruç tutması, kendisi adına kurban kesmek için insanlardan dilenmesinden daha fazîletlidir.

et-Tahkik ve’l-Îdah- Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

FETVALAR

Soru: Hac aylarının dışında mîkata gelip, oradan geçen kimsenin hükmü nedir (ne yapmalıdır?)?

Cevap: Hac aylarının dışında mikata gelip, oradan geçen kişinin iki türlü hali vardır:

Birincisi: Ramazan ve Şaban gibi hac ayları olmayan bir ayda mîkata ulaşmasıdır. Bu kimse için sünnet olan; umre için ihrama girmesidir. Bu kimse kalbiyle niyet eder ve diliyle şöyle der:

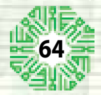
«Lebbeyke umrah» veya

«Allahumme lebbeyke umrah».

1 - Beytullah'a ulaşıncaya kadar çokça Telbiye getirir. Beytullah'a ulaşınca Telbiye getirmeyi bırakır, (Kâbe'nin etrafında) yedi şavttan oluşan tavafı yapar, sonra Makam-ı İbrahim'in arkasında iki rekât tavaf namazını kılar. Ardından Safâ ve Merve arasında yedi şavttan oluşan sa'y'ı yapmak için sa'y alanına çıkar. Say'ı bitirdikten sonra saçlarını kökünden kazıtır veya kısaltır. Böylelikle umresini tamamlamış olur. Artık bundan sonra ihram sebebiyle kendisine haram olan her şey ona helal olur.

2- İkincisi: Hac ayları olan Şevvâl, Zilkade ve Zilhice'nin ilk on gününün herhangi bir gününde mikata ulaşmasıdır. Bu konumda olan birisi, üç şey arasında tercih yapması söylenir: Ya sadece hac yapar, ya sadece umre yapar, ya da umre ve haccı birlikte yapar. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Vedâ haccında Zilkâde ayında mîkata ulaşınca ashâbını üç ibâdeti tercih etme konusunda serbest bırakmıştır. Fakat bu konumdaki birisi için sünnet olan; beraberinde (hacda keseceği) kurbanını getirmemişse, umre için ihrama girmesi ve hac aylarının dışında mîkata ulaşan kimsenin yapması gereken şeyleri yapıp, yerine getirmesidir. Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Mekke'ye yaklaştıkları zaman ashâbına umreyi bitirdikten sonra ihramdan çıkmalarını emretmiş ve böyle yapmalarını onlara telkin etmiştir.

et-Tahkik ve'l-Îdah- Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru:

Bir kimse: "Annem yaşlı bir kimse olmasına rağmen, hac görevini yerine getirmek istiyor. Fakat yaşadığı şehirde onunla birlikte hacca gidecek mahremi bulunmamaktadır. Mahrem olacak kimsenin, onunla birlikte hacca gitmesi âilesine büyük külfet (masraf) oluşturmaktadır. Bu durumdaki kadının hükmü nedir?" diye sormaktadır.

Cevap:

Bu kadının hac yapması farz değildir. Çünkü bir kadının, ister genç, isterse yaşlı olsun, mahremi olmadan hac yapması câiz değildir. Ancak kendisine mahrem olan birisi bulunduğunda hac yapabilir. Eğer hac yapmadan ölürse, geriye bıraktığı mirastan onun yerine hac yaptırılması gerekir. Bir kimse, malıyla bağışta bulunup kendisi yerine başka birisinden hac yapmasını isterse, bu da güzel olur.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Soru:

Cemrelere taş atma konusunda vekâlet ne zaman câiz olur? Vekâletin câiz olmadığı günler var mıdır?

Cevap:

Cemrelere taş atmaya gücü yetmeyen hastanın, canına bir zarar gelmesinden korkan hâmile kadının, yanında çocuklarını koruyacak ve onlara bakacak kimse bulunmayan emzikli kadının, çok yaşlı erkek ve kadının ve cemrelere taş atmaya gücü yetmeyen kimsenin taşları kendisinin yerine başkasının atması için vekâlet vermesi (vekil tayin etmesi) câizdir. Aynı şekilde küçük erkek ve kız çocuğunun velisinin onların yerine taşları atması da câizdir.

Vekil, kendisinin ve vekili olduğu kimsenin taşlarını aynı yerde atar. Vekil, her cemrenin yanında önce kendisinin, sonra da vekil olduğu kimsenin taşlarını atar. Ancak nâfile hac yapıyor ise, bu takdirde önce kendisinin taşlarını atması gerekmez. Hac yapmayan bir kimsenin taşları atma hususunda vekâlet alması câiz değildir. Hac yapmayan kimse, cemrelere taşları atma konusunda başkasının yerine vekâlet edemeyeceği gibi, başkasının yerine attığı bu taşlar da geçerli olmaz.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

FETVALAR

Soru:

Kadının, hac sırasında hayız/âdet görmesini engelleyen veya geciktiren ilaçlar kullanması câiz midir?

Cevap:

Kadının, hac sırasında hayız/âdet olurum korkusuyla âdet görmesini engelleyen ilaçlar kullanması câizdir. Elbette bu, kadının sağlığı için uzman bir doktorun görüşü alındıktan sonra yapılmalıdır. Aynı şekilde kadının Ramazan ayında herkesle beraber oruç tutmak istemesi halinde bu ilaçları kullanması câizdir.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

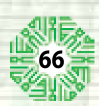
Soru:

Ben, umre menâsikini/ibadetlerini edâ ederken, câiz olmadığını bilmeden burka giydim (yüzüm peçeliydi). Bunun keffâreti (cezâsı) nedir?

Cevap:

Burka giymek (peçe ile yüzü örtmek) ihramın yasaklarından olduğuna göre, ihramlı kadının burka giymesinden dolayı kendisine fidye gerekir. Fidye; bir koyun veya keçiyi kesmek veya altı fakiri doyurmak ya da üç gün oruç tutmaktır. Bu fidye (bir yasağın ihram yasaklarından olduğunu) bilerek yapmak veya hatırlatıldığı halde o yasağı işlemeye devam etmek halinde gerekli olur. Bu sebeple hükmünü bilmeden veya unutarak ihramlı iken burka giyen veya ihramın yasaklarından birisini çiğneyen kadına hiçbir fidye gerekmez. Fidye, ancak kasıtlı olarak ihramın yasaklarını işleyen kimse içindir.

Abdulaziz b. Baz –rahimehullah-

Dualar

وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدۡعُونِيٓ أَسۡتَجِبۡ لَكُمۡۚ

"Rabbiniz bana dua edin ben de icabet edeyim diye buyurdu."

Arafe Günü Duası

Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

"En hayırlı dua Arafe günü yapılan duadır. Benim de, benden önceki peygamberlerin de söyledikleri en hayırlı söz ise:

Allah'tan başka hiçbir (hak) ilah yoktur. O bir ve tektir. Onun ortağı yoktur. Mülk yalnız O'nundur, hamd yalnız O'nadır. O her şeye güç yetirendir."

Yine Nebî -sallallahu aleyhi ve selllem'in- şöyle dediği sabit olmuştur: "Allah'ın en sevdiği sözler dört tanedir: Subhanallahi velhamdulillahi velâ ilahe illallah vallahu ekber."

Bu zikrin huşu ve kalpten çokça yapılıp, söylenmesi gerekir. Bununla birlikte Kur'an ve sünnette gelen zikir ve dualar çokça yapılmalıdır. Özellikle de büyük gün olan Arafe gününde çokça dua edilmelidir. Kapsamlı dualar seçerek sürekli okunması gerekir...

- Subhanallahi ve bihamdihi subhanallahi'l-azim
- Senden başka hiçbir ilah yoktur. Seni her türlü eksiklikten tenzih ederim. Şüphesiz ben zalimlerdenim. Senden başka hiçbir hak ilah yoktur. Ancak sana ibadet ederiz. Nimet, fazl-ü kerem ve en güzel senâ (övgü) O'nundur.
- Allah'tan başka hak ilâh yoktur. Kâfirler hoşlanmasalar da biz ihlasla (samîmiyetle) o dine tâbiyiz.
- Güç ve kuvvet ancak Allah'ındır.
- Allah'ım bize dünyada da bir iyilik ver, ahirette de bir iyilik ver ve bizi ateş azabından koru.

وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِيٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾

Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Rabbiniz dedi ki: Bana dua edin ben de size icabet edeyim. Doğrusu bana ibadet etmekten büyüklenenler, cehenneme alçalmış kimseler olarak gireceklerdir."

Mu'min Suresi-60

Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Allah Teâlâ, çok hayâ ve kerem sahibidir. Kulu kendisine el açtığı zaman onu boş çevirmekten hayâ eder."

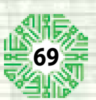
Ve yine Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "İçerisinde günah yahut akrabalık bağını kesme isteği bulunmadan Allah'a dua eden her bir Müslümanın duasına Allah şu üç şeyden biriyle karşılık verir: Ya duasına bu dünyada karşılık verir, yahut onu âhirete saklar ya da onun yerine, istediği iyilik mislince bir kötülüğü ondan uzaklaştırır. Bunun üzerine sahabeler öyleyse çokça dua edelim dediklerin de Nebî sallallahu aleyhi ve sellem de Allah daha da çok karşılık verir" diye buyurdu.

Dua Etme Adabı

- Allah'a ihlasla dua etmek
- Hamd, övgü ve Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e salat ederek duaya başlayıp, aynı şekilde hamd, övgü ve Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e salat ederek duayı bitirmek.
- Azimle dua edip, icabet olunmasını yakin ile beklemek.
- Acele etmeden ısrarla istemek.
- Kalpten içtenlikle istemek.
- Sıkıntı ve refah halinde dua etmek.
- Yalnızca yüce Allah'tan istemek.
- Kısık sesle, yüksek ve gizli arası bir tonda dua etmek.
- İşlenmiş olan günahları kabul edip, istiğfar dilemek. Allah'ın nimetlerini kabullenip, O'na her daim şükretmek.
- Duaya odaklanıp, huşu, korku ve ümit ile dua etmek.
- Başkalarına zulm edilmiş ise hakları geri verip bu yapılanlardan tevbe etmek.
- Üç defa dua etmek.
- Dua ederken elleri kaldırmak.
- Eğer imkan varsa duadan önce abdest almak.
- Dua ederken son derece saygılı olmak.

Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Dua ibadetin ta kendisidir."

Dua Etme Adabı

- İlk olarak kendi için sonra başkası için dua etmek. Örneğin; Allah'ım! Beni bağışla ve falanca kişiyi de bağışla diyerek dua etmek.
- Allah Teâlâ'ya Esmaü'l-Hüsna ve yüce sıfatları ile yahut kişinin kendi yapmış olduğu salih bir amel ile ya da hayatta olup, hazır bulunan salih bir kimsenin yapmış olduğu dua ile tevessülde bulunarak dua etmek.
- Yediği, içtiği ve giydiklerinin helal yoldan kazanılmış olması.
- İçerisinde günah yahut akrabalık bağını kesme isteği bulunmadan Allah'a dua etmek.
- Dua eden kimsenin emr-i bil maruf ve nehy-i anil münker/iyilikleri emreden kötülüklerden alıkoyan ve günahlardan uzak durması gerekir.

Duanın kabul olduğu vakitler

- Gece yarısı
- Her namazın sonu
- Ezan ve kamet arası
- Gecenin son üçte biri
- Ezan okunurken
- Yağmur yağarken
- Cuma gününün son vakti
- Samimi bir niyetle birlikte içilen zem zem suyu içimi esnasında
- Secde halinde

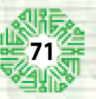
Dualara İcabet Olunma Vakti

- Müslüman bir kimsenin başka bir Müslüman kardeşine dua etmesi
- Arafe günü yapılan dua
- Müslümanların zikir meclislerinde bir araya geldiği vakit
- Babanın çocuğuna yaptığı dua yahut beddua
- Yolcunun duası
- Anne babasına itaatkâr olan çocuğuna duası
- Abdest aldıktan sonra rivayet olunan dualarla yapılan dua
- Küçük Cemreye taş attıktan sonra yapılan dua
- Orta Cemreye taş attıktan sonra yapılan dua
- Kabe'nin içinde yapılan dua. Hicr'in içinde namaz kılan Kabe'nin içinde namaz kılmış sayılır.
- Safa tepesinde edilen dua
- Merve tepesinde edilen dua
- Meş'ari'l-Harâm/Müzdelife'de edilen dua.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ سورة البقرة

Muhakkak mümin kimse her zaman Rabbine dua edip, niyazda bulunmalı. Zira Allah Subhânehu ve Teâlâ kullarına çok yakındır. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: "Kullarım Beni sana soracak olursa, muhakkak ki Ben (onlara) pek yakınım. Bana dua ettiği zaman dua edenin duasına cevap veririm. Öyleyse, onlar da Benim çağrıma cevap versinler ve bana iman etsinler ki doğruyu bulmuş olsunlar."

Yukarıda bahsedilen mekân, zaman ve durumlara çok daha fazla önem vermek gerekir.

Yapılması Uygun Olan Bazı Dualar

"Allah'ım!

Senden dînim, dünyam, âilem ve malım hakkında sağlık ve âfiyet dilerim. Allah'ım! Ayıplarımı ört. Beni korktuklarımdan emîn eyle. Allah'ım! Beni önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan ve üstümden koru. Altımdan gelebilecek tüm kötülüklerden senin azametine sığınırım."

"Allah'ım!

Bedenime, kulağıma ve gözüme sıhhat, afiyet ver. Senden başka ibâdete lâyık hiçbir hak ilâh yoktur. Allah'ım! Küfür ve fakirlikten, kabir azabından sana sığınırım. Senden başka ibâdete lâyık hiçbir hak ilâh yoktur. Allah'ım! Sen benim Rabbimsin. Senden başka ibâdete lâyık hiçbir hak ilâh yoktur. Beni, sen yarattın. Ben, senin kulunum. Gücüm yettiğince sana verdiğim söz ve ahit üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım. Bana olan nimetlerini, bu nimetlere karşı olan günah ve kusurlarımı itiraf edip senden beni bağışlamanı dilerim. Çünkü senden başka günahları bağışlayacak hiç kimse yoktur."

"Allah'ım!

Keder ve üzüntüden, âcizlik ve tembellikten, cimrilik ve korkaklıktan, borç altında ezilmekten ve insanların bana gâlip gelmesinden sana sığınırım. Allah'ım! Bu günün başlangıcını salâh, ortasını felâh, sonunu da başarı kıl. Ey merhametlilerin en merhametlisi! Senden dünya ve âhirette bana iyilikler vermeni dilerim."

"Allah'ım!

"Allah'ım! Senden kazâya rızâ göstermeyi, ölümden sonra rahat bir yaşam içinde kerîm vechine bakma lezzetini dilerim. Kötülerin ve insanı yoldan çıkaran azgınların, beni senin nimetlerinden yoksun bırakmalarından önce sana kavuşmayı dilerim. Zulmetmekten veya zulme uğramaktan, haksızlık yapmaktan veya haksızlığa uğramaktan, herhangi bir günah işlemekten veya affetmeyeceğin bir günahı işlemekten sana sığınırım.

Yapılması Uygun Olan Bazı Dualar

"Allah'ım!" Ömrün en kötüsüne mâruz bırakılmaktan sana sığınırım. Allah'ım! Beni en güzel amel ve ahlâka ilet. Çünkü senden başka güzel amel ve ahlâka iletecek hiç kimse yoktur. Beni kötü amel ve ahlâktan uzak tut. Çünkü senden başka kötü ahlâktan uzaklaştıracak hiç kimse yoktur."

"Allah'ım!" "Allah'ım! Dinimi ıslah eyle. Evimi genişletip rızkımı bereketlendir. Allah'ım! Katı kalplilikten, gafletten, zillet ve yoksulluktan sana sığınırım. Küfürden, her türlü günahtan, ayrılığa düşmekten ve riya/gösterişten sana sığınırım. Sağır ve dilsiz kalmaktan, cüzzam ve her türlü kötü hastalıklardan sana sığınırım."

"Allah'ım!" "Allah'ım! Nefsime senin takvanı/korkunu ver. Onu temizleyip, arındır. Zira nefsi en iyi temizleyip, arındıran sensin. Nefsimin sâhibi ve efendisi sensin. Allah'ım! Faydasız ilimden, huşû duymayan kalpten, doymayan nefisten ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım."

"Allah'ım!" İşlediğim ve işlemediğim, bildiğim ve bilmediğim şeylerin kötülüklerinden sana sığınırım. Allah'ım! (Bahşettiğin) nimetinin gitmesinden, sıhhat/afiyetin bozulmasından, ansızın gelebilecek belândan ve her türlü gazabından sana sığınırım."

"Allah'ım!" Yıkıntı altında kalmaktan, düşmekten, boğulmaktan, yangında yanmaktan ve yaşlılıktan sana sığınırım. Ölüm anında şeytanın beni şaşırtmasından sana sığınırım. Yılan ve akrep gibi hayvanlar tarafından sokularak ölmekten, kalbin mühürlenmesine sebep olabilecek açgözlülükten sana sığınırım."

"Yedi göğün Rabbi, arzın Rabbi, büyük Arşın Rabbi olan Allah'ım! Bizim Rabbimiz ve her şeyin Rabbi! Çekirdeği ve taneyi açıp yaran, Tevrat'ı, İncil'i ve Furkan'ı indiren Allah'ım! Perçeminden tuttuğun her bir şeyin kötülüğünden sana sığınırım. Allah'ım! Sen evvel (ilk)sin, senden önce hiçbir şey yoktur. Sen ahirsin, senden sonra hiçbir şey olmayacaktır. Sen zahirsin, senden yukarda hiçbir şey yoktur. Sen batınsın, senin gibi yakın ve kuşatan hiçbir şey yoktur. Borcumuzu ödet, fakirlikten bizi kurtar."

Yapılması Uygun Olan Bazı Dualar

"Allah'ım! Kötü ahlâk ve amellerden, heves ve hastalıklardan sana sığınırım. Borç altında ezilmekten,

kişilerin üstünlüğünden ve düşmanların başıma gelen musibetlere sevinmesinden sana sığınırım."

"Allah'ım! Her işimin koruyucusu olan dinimi benim için salih kıl. Geçim yerim olan dünyam ile ölümden sonra varacağım yer olan ahiretimi ıslah eyle. Hayatı benim için her türlü hayrın artışına sebep kıl. Ölümü de benim için her türlü kötülükten rahata kavuşturacak vesile kıl. Rabbim! Bana yardım et. Bana karşı başkasına yardımcı olma. Bana zafer ver, başkalarını bana karşı muzaffer kılma. Bana doğru yolu göster ve doğru yolda yürümemi kolaylaştır."

"Allah'ım! Beni, seni sürekli anıp, zikreden sana çokça şükreden, sana itaat edip boyun eğen, sana dönüp, yalvaran bir kul eyle. Rabbim! Tevbemi kabul eyle. Beni günahlarımdan arındır. Duamı kabul et. Hüccetimi sağlam kıl. Kalbimi sana yönelt. Dilimi doğrult, kalbimdeki kötü duyguları sıyırıp al."

"Allah'ım! Senden işimde sebat, doğru yolda kararlılık, nimetine şükretmeyi, sana güzel ibadet etmeyi, selim kalp, doğru konuşan dil dilerim. Senden, bildiğin iyilikleri dilerim. Bildiğin şerli şeylerden sana sığınırım. Beni bağışlamanı dilerim. Çünkü sen, bütün gaybı çok iyi bilensin."

"Allah'ım! Bana rüşt/olgunluk ver. Beni nefsimin şerrinden koru. Allah'ım! senden hayırlı işler işlemeyi, münker olan kötülükleri terk etmeyi, yoksullara sevgi beslemeyi dilerim. Bana mağfiret buyurmanı, bana merhamet etmeni dilerim. Bir kavmi fitneye maruz bırakmak dilersen sen beni fitneye uğramadan canımı al.

"Allah'ım! Senden seni, seni sevenleri sevmeyi ve senin sevgine yakınlaştırıcı amelleri sevmeyi dilerim. Allah'ım, senden en hayırlı şeyleri istemeyi dilerim. Senden en hayırlı duaları yapmayı, hayırlı başarıları, hayırlı ameli, hayırlı mükâfatı dilerim. Sen bana (hak üzere) sebat ver. Terazilerimi ağır bastır, imanımı tahkik eyle, derecelerimi yükselt. Namazımı ve ibadetlerimi kabul buyur, günahımı bağışla. Senden cennetlerin yüksek derecelerini dilerim."

Yapılması Uygun Olan Bazı Dualar

"Allah'ım!" Ben, Senden hayırların başlangıcıyla sonunu, genel ve kapsamlı olanlarını, ilkini ve sonunu açık ve gizlisini ve Cennetteki yüksek dereceleri niyaz edip, dilerim.

"Allah'ım!" Senden şanımı yüceltmeni, günahımı bağışlamanı, kalbimi temizlemeni, namus ve iffetimi korumanı, günahlarımı affetmeni dilerim."

"Allah'ım!" kulağımı, gözümü, yaratılışımı, ahlakımı, aile halkımı, hayatımı, ölümümü, amelimi mübarek kılmanı dilerim. Benim yaptığım iyilikleri kabul buyur. Senden cennetin yüksek mertebelerini niyaz ederim."

"Allah'ım!" Belânın zor duruma düşürmesinden, bedbahtlıktan ve kötü kazadan, düşmanların (başıma gelen musibetten dolayı) bana sevinmelerinden sana sığınırım. Ey kalpleri evirip çeviren, kalplerimizi itaatin üzere evirip çevir. Ey kalpleri evirip çeviren, dinin üzere kalbime sebat ver."

"Allah'ım!" Bize verdiklerini arttır, eksiltme. Bize ikram eyle. Bizi alçaltma. Bize ihsan eyle, bizi yoksun bırakma. Bizi üstün kıl. Bizi ezdirme ve yenik düşürme. Allah'ım! Bütün işlerimizde akıbetimizi güzel kıl. Dünya rüsvalığından ve ahiret azabından bizleri koru."

"Allah'ım!" Bize senden korkmayı ihsan eyle ki günah işlememize engel olsun. Bizi cennetine iletecek hayırlı işler yapmamızı ihsan eyle. Bize dünya kederlerini unutturacak yakîn derecesine ermeyi ihsan eyle. Bizi yaşattığın sürece kulaklarımızdan, gözlerimizden, güçlerimizden yararlanmayı ihsan eyle ve bizden onları geriye mirasçı bırak (ölene kadar bu güçlerimiz, duyularımız sapasağlam kalsın).

"Allah'ım!" Bize zulmedenlerden intikamımızı al. Bize düşmanlık edenlere karşı bize yardım et. En büyük çabamız ve ilmimizin varacağı son nokta dünya olmasın. Bize musibet vereceksen dinimizle verme. İşlediğimiz günahlar sebebiyle senden korkmayan ve bize acımayan kimseleri başımıza hükümran kılma."

Yapılması Uygun Olan Bazı Dualar

"Allah'ım! Rahmetini gerektiren, mağfiretini icab ettiren hususları, her türlü iyilikten pay elde etmeyi, her türlü günahtan esenliğe kavuşmayı, cennete vararak onu elde etmeyi ve cehennem ateşinden kurtulmayı senden dileriz."

"Allah'ım! Bizim için bağışlamadığın bir günah, örtmediğin bir ayıp, ortadan kaldırmadığın bir keder, ödemediğin bir borç, senin hoşnut olduğun, bizim de yararımıza olan, dünya ve ahiret ihtiyaçlarımızdan vermediğin bir şey bırakma ey merhametlilerin en merhametlisi!"

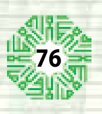
"Allah'ım! Senden kalbimi doğru yola iletecek, işlerimi derleyip toparlayacak, perişanlığımı düzeltecek, ahiretimi koruyacak, dünyamı yükseltecek, kıyamet günü yüzümü ağartacak, amelimi arındırıp, temizleyecek, bana olgunluğumu bağışlayacak, benden belâları uzaklaştıracak ve beni her türlü kötülükten koruyacak olan rahmetini dilerim."

"Allah'ım! Senden kıyamet günü cennetini kazanmayı, mutluların yaşamına, şehitlerin makamına ermeyi, peygamberlere arkadaş olmayı ve düşmanlara galip gelmeyi dilerim."

"Allah'ım! Senden doğru iman, güzel ahlâk, sonu kurtuluşla bitecek olan başarı ve katından rahmet, âfiyet, mağfiret ve rıza dilerim."

"Allah'ım! Senden sıhhat, iffet, güzel ahlâk ve kadere rızâ dilerim. Allah'ım! Nefsimin kötülüklerinden, perçeminden tuttuğun her canlının şerrinden sana sığınırım. Şüphesiz ki Rabbim dosdoğru bir yol üzeredir."

"Allah'ım! Sen sözümü duyan, yerimi gören, gizlimi ve açığımı bilensin. Hiçbir işim sana saklı kalmaz. Ben ise affına muhtaç, senden yardım, imdat ve medet dileyen, huzurunda korkudan titreyerek günahlarını itiraf eden zavallı bir kulum. Sana, zavallı ve günahlarını itiraf eden, boynu bükük kulun olarak yalvarıp huzurunda boynunu eğen, vücudunu senin rızan için zelil kılan, sana teslim olan bir kul gibi çaresiz olarak dua ediyorum."

Yapılması Uygun Olan Bazı Dualar

"Allah'ım! Sana teslim oldum, sana iman ettim, sana güvenip dayandım, tövbe edip, sana döndüm ve senin adın ile davalaşıp, mücadele ettim. Allah'ım! Senden başka hiçbir hak ilah yoktur. Beni saptırmandan senin izzetine sığınırım. Sen ölmeyen haysın, cinler, insanlar hep ölürler."

"Allah'ım! Fayda vermeyen ilimden huşû'suz kalpten, doymayan bir nefisten, kabul olunmayan duadan, sana sığınırım."

"Allah'ım! Kötü ahlaktan, kötü amellerden, heva ve hastalıklardan beni uzak kıl."

"Allah'ım! bana doğru yolu bulmayı ilham eyle, nefsimin şerrinden beni koru."

"Allah'ım! Helal olanı vererek beni haramdan uzak eyle. Bana nimetlerini bahşet ve senden başkasına muhtaç eyleme. Allah'ım! Sen'den hidayet, takva, iffet ve zengin olmayı niyaz ediyorum."

Allah'ım! Senden hidayet ve doğru olmayı diliyorum."

"Allah'ım! Senden hayrın tümünü, er ve geç olanını, bildiğimi ve bilmediğimi dilerim. Şerrin tümünden, er ve geç olanından, bildiğim ve bilmediklerimden sana sığınırım. Allah'ım! Kulun ve peygamberin olan Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in senden istediği hayrı diliyor, kulun ve peygamberin olan Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in sana sığındığı şerden sana sığınıyorum.

"Allah'ım! Ben senden cenneti, ona yaklaştıran her bir söz veya ameli dilerim. Allah'ım, ateşten ve ona yakınlaştıran her bir söz ve amelden sana sığınırım. Benim için takdir buyurduğun her bir hükmü benim için hayırlı kılmanı dilerim."

Allah'tan başka hiçbir hak ilah yoktur. O bir ve tektir. O'nun ortağı yoktur. Mülk yalnız O'nundur. Hamd yalnızca O'nadır. Öldürür ve diriltir. Bütün hayırlar O'nun elindedir. Her şeye gücü yetendir. Subhanallahi velhamdulillahi ve lâ ilahe illallah vallahu ekber. Lâ havle ve lâ kuvvete illa billahi'l-Aliyy'l-Azîm.

"Allah, Efendimiz Muhammed'e, âline ve ashâbına salât ve selâm eylesin."

Binek Duası

Bismillah, elhamdulillah

سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقۡرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

“Bu bineyi bizim hizmetimize veren Allah’ı tesbih ederiz. Yoksa biz bunlara güç yetiremezdik. Elbette biz Rabbimize döneceğiz.”

Elhamdulillah, Elhamdulillah, Elhamdulillah, Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber.

Allah’ım, ben nefsime zulmettim. Beni affet. Muhakkak senden başka günahları affedecek yoktur.”

Yolculuk Duası:

Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber.

سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقۡرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

“Bu bineyi bizim hizmetimize veren Allah’ı tesbih ederiz. Yoksa biz bunlara güç yetiremezdik. Elbette biz Rabbimize döneceğiz.”

“Allah’ım! Bu yolculuğumuzda senden iyilik ve takvayı, razı olacağın ameller işlemeyi (nasib kılmanı) dileriz. Allah’ım! Bu yolculuğumuzu bize kolaylaştır, uzaklığını yakınlaştır. Allah’ım! Yolculukta sahibimiz sensin, geriye bıraktığımız aile halkımızda halefimiz sensin. Allah’ım! Yolculuğun sıkıntılarından, mal ve ahalimizi dönüp de kötü halde görmekten sana sığınırım.”

Yolculuktan geri döndüğünde aynı duayı yapar ve şunları ekler:

“(Biz) dönenler, tevbe edenler, ibadet edenler, Rabbimize hamd edenleriz.”

Rükn-i Yemani ile Hacer-i Esved Arasında Yapılan Dua

رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلۡأَخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾

“Rabbimiz bize dünyada bir güzellik ver, ahirette de bir güzellik ver ve bizi ateş azabından koru.”

Safa ile Merve Üzerinde Yapılan Dua

۞ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلۡمَرۡوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ

Nebî sallallhu aleyhi ve sellem Safa tepesine yaklaştığında

“Şüphe yok ki, Safa ile Merve Allah’ın alâmetlerindendir.” ayetini okur yüce Allah’ın başladığı ile ben de başlarım derdi ve Safa tepesinden sa’y’a başlardı. Safa tepesine çıkarak, Kabe’yi görür, kıbleye doğru yönelerek Allah’ı tevhid ve tekbir eder. Ardından şöyle derdi:

Allah en büyüktür, Allah en büyüktür. Allah’tan başka hiçbir hak ilah yoktur. O bir ve tektir. O’nun ortağı yoktur. Mülk yalnız O’nundur. Hamd yalnızca O’nadır. Öldürür ve diriltir. O her şeye güç yetirendir. O’ndan başka hiçbir hak ilah yoktur. O bir ve tektir. O’nun ortağı yoktur. O vaadini gerçekleştirdi, kulunu zafere eriştirdi. Tek başına bütün orduları bozguna uğrattı. Bu zikri üç defa tekrarlar her biri arasında dua ederdi. Merve tepesine ulaşınca Safa tepesinde yaptıklarının aynısını yapardı.

Kıymetli Hacılar!

Uzak yollardan binekler üzerinde hac ibadeti için gelen değerli hacılar. Hac ibadetini, hacda ihramlıyken hanımınla cinsel ilişkiye girmek, günaha sapmak, kavga etmek gibi yasaklardan uzak durarak muhafaza et. Eda edeceğin hac ibadetini yüce Allah'ın kitabı olan Kur'an-ı Kerim ve Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine uygun olarak en güzel bir şekilde yapmalısın. Böylece büyük sevap ve karşılıklara, günahlarının aff olmasına, işlemiş olduğun kötülüklerin silinmesine, derecelerinin yükselmesine ve cennetlere nail olacaksın. Bütün bunlar yüce Allah'ın birer lütfu ihsanı olup mebrur/makbul olan haccın mükâfatıdır.

Karşılığında mükâfat olarak cennetin verileceği mebrur hac, şart ve hükümlerinin tam olarak yerine getirildiği, günahlardan uzak, çokça salih amel ve iyiliklerin yapıldığı hacdır. Alimlerin dediği gibi, mebrur hac eda edilirken Allah'a isyan edilmeden yapılan hacdır.

İman etme şerefine ermiş temiz ruhunu, Aziz olan Allah'ın kitabı Kur'an-ı Kerim ve Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine tutunup, bağlanmaya sürekli teşvik et. Tüm davranışlarında özellikle de hacı kardeşlerinle olan ilişkilerinde çevrendeki insanlara güzel örnek olma konusunda gayretli ol.

Memleketine annenden doğduğun ilk gün gibi günahlarının kirinden arınmış ve bağışlanmış olarak dön..

Ülkene döndükten sonra nefsin seni günah işlemeye davet ettikçe

Kabe'de tavaf edişini, Safa ve Merve'de sa'y yapışını gözlerinin önüne getir

Ellerini kaldırıp, yüce Allah'ın rahmetini, affını ve bağışlamasını umarak niyaz ettiğin Arafe gününü hatırla.

Göreceksin ki, bütün bunlar seni günah işleyip, isyan etmekten koruyacaktır.

Yüce Allah'tan bütün hacılarımızın hac ibadetlerini mebrur, sa'ylarını makbul eylemesini niyaz ederiz. O her şeye güç yetirendir. Salat ve selam peygamberimiz Muhammed'in ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Talâl b. Ahmed el-Akîl

İçindekiler

1	Yoculuk Adabı	8
2	İhrama Girilen Mîkatlar	10
3	İhram	12
4	İhram Yasakları	14
5	Hacc Çeşitlerinin Açıklaması	17
6	Umrenin Yapılış Şekli	19
7	Haccın Yapılış Şekli	27
8	Zilhicce Ayının 8. Günü	28
9	Zilhicce Ayının 9. Günü	30
10	Müzdelife	32
11	Zilhicce Ayının 10. Günü	34
12	İfâda Tavafı	36
13	Teşrik Günleri	37
14	Veda Tavafı	39
15	Haccın Rükün ve Vacibleri	40
16	Bayan Hacılarla İlgili Hükümler	41
17	Mescid-i Nebevî'yi Ziyaret Şekli	47
18	Önemli Fetvalar	53
19	Dualar	67

TURKISH

المملكة العربية السعودية

وزارة الشؤون الإسلامية والدعوة والإرشاد

We propagate and clarify extensively issues related to hajj in many languages and through practical ways.

www.al-islam.com
www.qurancomplex.com

رقم الإيداع : ٣٩١٧٠ / ٢٣
ردمك : ٩٩٦٠-٤١-٩٦٤-٩